

GEN Z

2020-1-ES01-KA226-SCH-096241

**FACT-CHECKING,
LATERAL READING
& SOCIAL MEDIA
COUNTER NARRATIVES
OER**

Projekt współfinansowany w
ramach programu Unii Europejskiej
„Erasmus+”

GenZ
Remote Learning System to boost Information Literacy
and Digital Content Creation at School
2020-1-ES01-KA226-SCH-096241

CC BY-NC 4.0

Projekt współfinansowany w
ramach programu Unii Europejskiej
„Erasmus+”

Podsumowanie

01

Jak czytać w nowej epoce

4

02

Czytanie lateralne i narracja
przeciwstawna w klasie

16

03

Digital books creator

67

04

The local pilots reports

72

05

Annex

104

Counter-narratives Videos

GenZ Erasmus+
youtube.com

GEN Z

Projekt współfinansowany w
ramach programu Unii Europejskiej
„Erasmus+”

JAK CZYTAĆ W NOWEJ EPOCE

Od początku rewolucji cyfrowej sposób, w jaki ludzie doświadczają świata, uległ głębokim przemianom. Dziś, dzięki rozpowszechnionemu Internetowi, to doświadczenie staje przed nowym wyzwaniem. Sieć jest wszechobecna i wspiera codzienne życie człowieka. W jakiegokolwiek sytuacji się znajdujemy, Internet jest zawsze przy nas: możemy surfować po sieci, stojąc w kolejce lub jadąc autobusem, otrzymując przy okazji powiadomienia z platform społecznościowych lub komunikatorów. Dzięki urządzeniom mobilnym nasze życie jest doświadczeniem hybrydowym (nazywanym doświadczeniem onlife), które obejmuje jednocześnie świat analogowy i cyfrowy: smartfon pozwala nam zawsze pozostać podłączonymi do sieci.

Chociaż dostępność Internetu, nieporównywalna z tą, którą mieliśmy w minionych czasach, pomaga nam w codziennym życiu, musimy wziąć pod uwagę i drugą stronę medalu: ciągłe bycie online oznacza przytłoczenie – naszej percepcji, naszych uczuć i naszego mózgu.

Jak czytać w nowej epoce: krótki przewodnik po czytaniu lateralnym.

Ekspertki nazywają ten stan nadmiarem informacji i przeciążeniem emocjonalnym: sieć i nasze smartfony umożliwiają dostęp do ogromnej ilości treści każdemu z nas w każdej chwili, więc prawdziwą stratą staje się dziś brak czasu. Naturalnie, użytkownicy nie mają wystarczająco dużo czasu, aby przeczytać i zrozumieć wszystko, co mogliby znaleźć online: dlatego tak wiele dyskusji toczy się wokół zjawiska fake news. Znalezienie informacji w sieci nie oznacza znalezienia informacji wysokiej jakości. Dlatego też do powszechnej refleksji nad relacjami między Internetem, informacją i ludzkimi zachowaniami dołączyły takie terminy jak postprawda, zaburzenia informacyjne, czy – po pandemii Covid-19 – infodemia.

Zatem doświadczenie online można opisać na dwa główne sposoby:

- doświadczenie bierne: kiedy naszą uwagę przyciągają powiadomienia i wiadomości z aplikacji społecznościowych (Whatsapp, Telegram, itp.) i platform (Instagram, Facebook, TikTok, itp.),
- doświadczenie czynne: kiedy nasza uwaga musi ocenić treści online po sprawdzeniu ich w wyszukiwarce lub na stronie internetowej i/lub po przejrzaniu wiadomości i treści zawartych w mediach społecznościowych.

Jak czytać w nowej epoce: krótki przewodnik po czytaniu lateralnym.

Należy podkreślić, że oba te sposoby są nieustannie obecne w codziennym doświadczeniu online i z tego powodu każdy użytkownik styka się codziennie z dużą ilością treści online. Nie oznacza to jednak, że wszystkie treści, z którymi mamy do czynienia są istotne (lub wiarygodne) dla naszych potrzeb i badań.

Prawdziwym wyzwaniem wydaje się więc obecnie to, jak wyłuskać właściwe informacje z ogromnej ilości treści dostępnych online oraz jak oszczędzić i odpowiednio zarządzać naszą uwagą/czasem, gdy jesteśmy online. Aby to zrobić, musimy zrozumieć, że czytanie online różni się znacząco od tradycyjnej praktyki czytania (offline).

Rodzaje czytania

Zbyt często przyjmuje się, że czytamy zawsze tak samo, bez względu na to, kiedy i gdzie. Jeśli jednak dobrze się zastanowić, czytanie książki drukowanej to nie to samo, co czytanie artykułu online. Czytanie tekstu złożonego z samych słów to nie to samo, co czytanie tekstu złożonego ze słów i obrazów, itd.

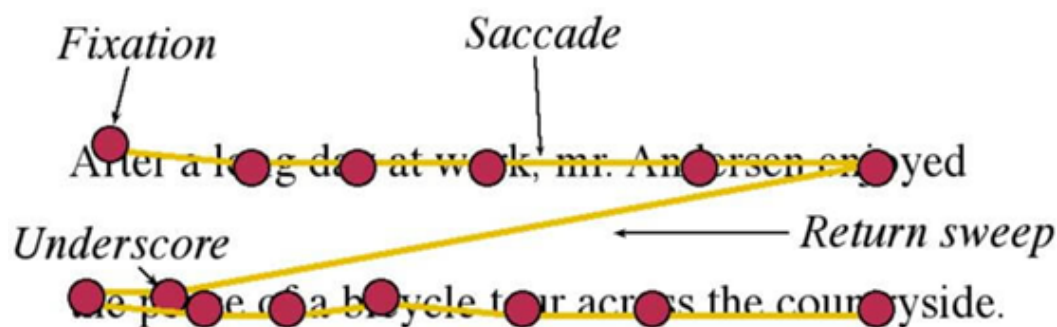
Rys.1: Obrazek pokazuje wynik doświadczenia polegającego na pomiarze śledzenia wzrokiem strony składającej się z rysunku i tekstu. W eksperymencie mierzono punkt spojrzenia: jaśniejsze i gorętsze obszary to te, które czytelnicy widzą jako pierwsze i z którymi wchodzi w interakcję, podczas gdy zielone to te, które pozostają w tle. Proszę zauważyć, jak zmienia się spojrzenie (i uwaga) czytelnika w zależności od postawy i spojrzenia na obrazek (niemowlę).

Rodzaje czytania

Jeśli naprawdę chcemy nauczyć się prawidłowo czytać (i wyluskiwać) ogrom treści online, musimy wiedzieć, jakie są różnice między jednym typem lektury a drugim.

- Czytanie dokumentu drukowanego

Kiedy czytamy książkę, gazetę lub inny dokument drukowany, czytelnicy posługują się ściśle określonym ruchem oka. Czytanie jest w zasadzie spójnym ruchem od lewej do prawej, z zatrzymaniem na każdym słowie (fiksacja) i małymi skokami (sakkady) pomiędzy jednym słowem a drugim.

Rys.2: Proces czytania dokumentu drukowanego.

Rodzaje czytania

Sekwencja fiksacji i sakkad wyraźnie pokazuje, że czytelnicy przetwarzają tekst podczas tego ruchu, dokonując wstępnej interpretacji tego, co czytają. Proces ten jest ułatwiony przez brak innych elementów, które przyciągają uwagę czytelników (takich jak wyskakujące okienka, nagłówki, obrazy, itp.).

- Czytanie strony online

Sytuacja wygląda zupełnie inaczej, gdy użytkownicy stykają się z materiałem online. Sposób poruszania się naszych oczu nie jest już liniowy i spójny. Oczy poruszają się po całej stronie tworząc układ zbliżony do kształtu litery F (wzór F).

Rys.3: Przykłady czytania treści w sieci (wzór F).

Rodzaje czytania

Użytkownicy, którzy czytają online skanują (w sensie: rozpoznają wzrokiem) zawartość strony internetowej w następujący sposób:

1. W poprzek górnej części strony, aby przeczytać nagłówki.
2. W dół po lewej stronie strony.
3. Ponownie w poprzek strony, aby przeczytać inne elementy (pogrubiony tekst, osadzone linki, podkreślone słowa, itp.).

Czytelnicy wykazują dwa różne rodzaje zachowań: kiedy mają do czynienia z drukowanym dokumentem, czytają go, natomiast w przypadku treści zamieszczonych online, skanują wzrokiem. Skanowanie to odpowiada innym ruchom oczu i innemu przetwarzaniu: sakkady są dłuższe i mogą iść w dowolnym kierunku, ponieważ uwagę przyciągają nagłówki, obrazy, wyskakujące okienka i inne elementy. Przy każdym zatrzymaniu przetwarzanych jest tylko kilka słów: celem takiego skanowania wydaje się być znalezienie interesujących punktów wejścia, czyli miejsc, w których można rozpocząć proces czytania. Innymi słowy, czytając online, nie czytamy słów, ale skanujemy treść zwracając uwagę na wiele różnych elementów.

Kolejną znaczącą różnicą między czytaniem offline i online jest czas spędzony na każdej stronie. Kiedy czytelnicy są online, często wykazują zachowania, którym towarzyszy pośpiech i niepokój: przeskakują przez tekst (lub stronę) bez dogłębnego zrozumienia, ciągle zajęci przewijaniem informacji na ekranie dotykowym, przytłoczeni zalewem informacji, powiadomień, wyskakujących okienek i komunikatów.

W rezultacie istnieje ryzyko pominięcia kluczowych słów i zdań, które nadawały sens całemu tekstowi, a także innych wymaganych cech, które zapewniają wiarygodność i rzetelność treści/źródła.

Strategie i zachowania

Priorytetem wydaje się być zatem obecnie to, by jak najłatwiej i najszybciej nauczyć się wybierać i przeglądać właściwe informacje spośród ogromnej ilości treści dostępnych w sieci. Jak powiedział T.S. Eliot jesteśmy rozproszeni od rozproszenia przez rozproszenie kiedy surfujemy po sieci. W jaki sposób użytkownik może zarządzać swoją uwagą, łącząc potrzebę dotarcia do właściwej i rzetelnej informacji oraz swój internetowy stan niepokoju?

Najskuteczniejszą strategią jest rozwinięcie kilku podstawowych umiejętności przydatnych do świadomego zaangażowania, kiedy funkcjonujemy w sieci.

Strategie i zachowania

- Test CRAAP

Jednym ze sposobów oceny treści dostępnych online jest metoda opracowana przez zespół bibliotekarzy z California State University – tzw. test CRAAP. Test CRAAP jest narzędziem pozwalającym sprawdzić wiarygodność treści/źródła. CRAAP jest akronimem pochodzącym od angielskich słów:

➤ Currency, czyli aktualność: kiedykolwiek użytkownik styka się z treścią, powinien zadać te proste pytania:

1. Kiedy informacja została opublikowana lub zamieszczona?
2. Czy informacja została zmieniona lub zaktualizowana?
3. Czy informacja jest aktualna czy nieaktualna?

➤ Relevance, czyli przydatność: znaczenie informacji dla potrzeb użytkownika. Pytania:

1. Czy informacja odnosi się do tematu lub odpowiada na pytanie?
2. Kto jest zamierzonym odbiorcą?
3. Czy informacja jest na odpowiednim poziomie?

Strategie i zachowania

➤ Authority (Autorità), circa la fonte delle informazioni:

1. Chi è l'autore/editore/fonte/sponsor?
2. Vengono fornite le credenziali dell'autore o dell'organizzazione?
3. Quali sono le credenziali dell'autore o dell'organizzazione fornite?
4. Quali sono le qualifiche dell'autore per scrivere sull'argomento?
5. Ci sono informazioni di contatto, è indicato un editore o un indirizzo e-mail?

➤ Accuracy, (Accuratezza) circa l'attendibilità, la veridicità e la correttezza del contenuto:

1. Da dove provengono le informazioni?
2. Le informazioni sono supportate da prove?
3. Le informazioni sono state riviste?
4. Il linguaggio o il tono sembrano soggettivi oppure sono privi di emozioni?
5. Sono presenti errori di ortografia, grammatica o altri errori tipografici?

➤ Purpose (Scopo): il motivo per cui esiste un certo contenuto/informazione:

1. Qual è lo scopo delle informazioni?
2. L'informazione è un fatto? Opinione? Propaganda?
3. Il punto di vista appare obiettivo e imparziale?
4. Ci sono pregiudizi politici, ideologici, culturali, religiosi, istituzionali o personali?

Senza dubbio le domande fornite dal test CRAAP potrebbero aiutare l'utente a valutare il contenuto che potrebbe trovare online. In effetti, va notato che l'applicazione del test CRAAP a ciascuno dei contenuti che un utente potrebbe trovare sembra essere un enorme investimento di tempo, sebbene il test CRAAP sia un metodo di valutazione efficace dei contenuti online.

Strategie i zachowania

- Metoda SIFT

Innym sposobem oceny treści (i źródeł) online jest podejście opracowane przez Mike'a Caulfielda: metoda SIFT. Strategia ta jest silnie związana z innym sposobem czytania: uwzględnia tendencję użytkowników online do skanowania treści – a nie do czytania.

Strategia ta ma na celu ocenę treści zanim jeszcze użytkownik zacznie czytać. Zasadniczo podejście to składa się z czterech ruchów:

1. Zatrzymaj się.
2. Zbadaj źródło.
3. Znajdź lepszy zasięg.
4. Prześledź twierdzenia, cytaty i media w odniesieniu do oryginalnego kontekstu.

Można również podsumować te posunięcia do trzech dobrych praktyk, wartych zastosowania przy zetknięciu z treścią online:

1. Zatrzymaj się: nie daj się ponieść emocjom.
2. Myśl: bądź podejrzliwy, nie ulegaj wpływom, rozwijaj i stosuj krytyczne myślenie.
3. Rozejrzyj się: korzystaj z zasobów sieci.

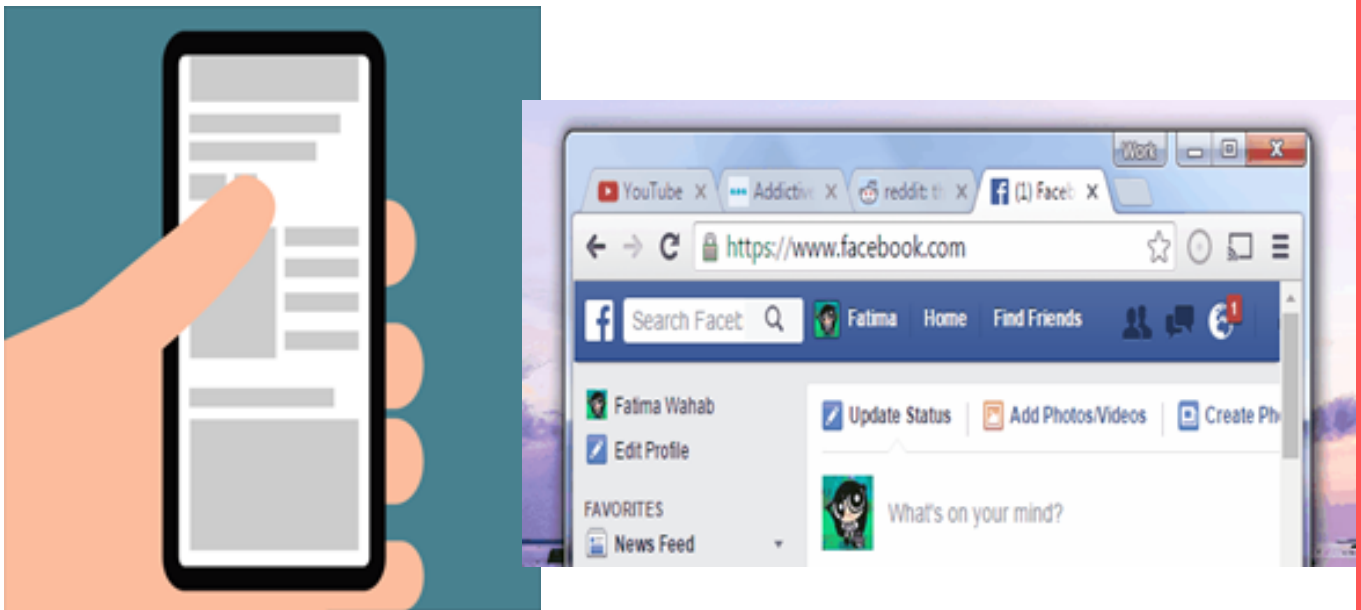

Strategie i zachowania

Wszystkie te ruchy/praktyki odpowiadają na najważniejsze pytanie przy okazji oceny treści w sieci: Kto stoi za tą informacją? Takie podejście jest również ściśle związane ze strategią czytania lateralnego.

Zamiast dokładnego czytania treści online, strategia czytania lateralnego jest aktem oceny wiarygodności źródła poprzez porównanie go z innymi źródłami.

Różnice między strategią czytania lateralnego, a wertykalnego dobrze ilustrują te dwa obrazy:

Rys.4: Czynność przewijania tekstu jest bardzo zbliżona do czytania dokumentu drukowanego. Otwieranie zakładek i swoiste rozglądanie się jest bliskie strategii czytania lateralnego.

Zatem główne pytania, na które należy odpowiedzieć (kierując się strategią czytania lateralnego) to:

1. Źródło: Kto jest autorem? Kto stoi za organizacją/miejscem?
2. Dowody: Czy w treści/na stronie dostępne są linki zewnętrzne/wykresy/ przypisy?
3. Informacje o źródle: Co materiały znalezione w Internecie mówią o organizacji i jej poglądach?

Odpowiedzi na te proste pytania postawione przed rozpoczęciem czytania oszczędzą czas, uwagę i przybliżą czytelników do zrozumienia, czym jest treść, z którą się stykają.

CZYTANIE LATERALNE I NARRACJA PRZECIWKAWSTAWNA W KLASIE

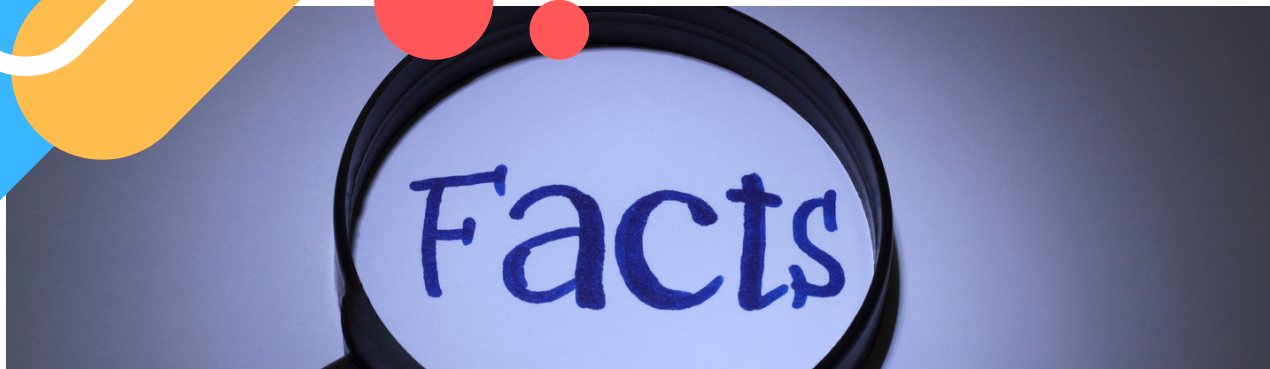
Świat dezinformacji

- Świat, w którym żyjemy: czym jest dezinformacja?

Moduł ten przedstawia ogólny zarys tego, jak ludzie i społeczeństwa przetwarzają informacje.

Pierwszym punktem, który należy wziąć pod uwagę jest fakt, że dzięki rewolucji cyfrowej w obecnych czasach ludzie mogą łączyć się z Internetem tak łatwo, że możemy nazwać nasze życie doświadczeniem on life: w każdej chwili możemy być połączeni z siecią, otrzymujemy e-maile, wiadomości whatsapp, powiadomienia z sieci społecznościowych, itp. Ten rodzaj dostępności ma wpływ na sposób w jaki ludzie przetwarzają, poszukują informacje i w jaki sposób do nich docierają treści informacyjne: bez wątpienia informacje są teraz bardziej dostępne niż kiedykolwiek, wystarczy kliknąć na link lub przesunąć palcem po ekranie naszego telefonu komórkowego.

Sposób pozyskiwania informacji obecnie bardzo się zmienił: przed erą cyfrową ludzie musieli świadomie i aktywnie wyszukiwać informacje, kupując gazetę lub włączając program telewizyjny albo kanał radiowy; teraz użytkownicy mogą uzyskać dostęp do treści informacyjnych po prostu sprawdzając wpisy w sieciach społecznościowych, nawet jeśli ich nie szukali. Ekspertcy mówią o przeciążeniu informacyjnym: w ciągu ostatnich 10 lat tworzymy więcej informacji niż w całej historii ludzkości przed rewolucją cyfrową; w rezultacie obecnie w Internecie dostępne są miliardy gigabajtów — i oczywiście jest to więcej informacji, niż mózg jest skonfigurowany do przetworzenia. Dlatego im więcej informacji otrzymujemy, tym gorszej oceny dokonujemy. To dlatego na przykład użytkownicy zwracają większą uwagę na sensacyjne, szokujące treści - bez względu na to czy są one wiarygodne czy nie.

Co więcej, jeśli gazety lub programy informacyjne podlegają krajowym regulacjom to treści online są w niewielkim stopniu ograniczone przez prawo. W rezultacie, często wiadomości, które użytkownicy mogą znaleźć w sieci, wydają się być dobre i wiarygodne.

Dlaczego ważne jest, aby ostrzegać ludzi (i uczniów) przed światem, który możemy znaleźć w sieci?

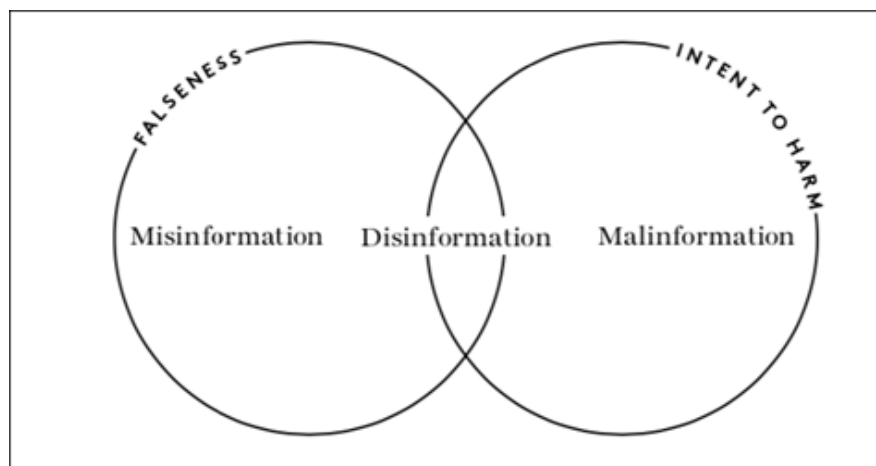
Po prostu dlatego, że kiedy jesteśmy w sieci, jesteśmy prawie sami. Choć sieć jest pełna możliwości i obfituje w miliardy gigabajtów informacji wszelkiego typu, użytkownicy mają tendencję do korzystania z bardzo małej liczby aplikacji, kanałów, grup społecznościowych i stron internetowych. Takie zachowanie wynika z dwóch skłonności:

- skłonność ludzi zarówno do poszukiwania, jak i interpretowania dowodów potwierdzających już posiadane przekonania, tzw. confirmation bias, stosowana również w przypadku, gdy jednostka uzyskuje informacje;
- skłonność jednostek do bycia częścią grupy o tych samych zainteresowaniach i przekonaniach, zarówno w życiu realnym, jak i w sieci; w rezultacie ludzie wydają się być w echo - komorze: takie środowisko radykalizuje już posiadane przekonania i stereotypy;

Po tym szybkim przeglądzie moduł przedstawia zarys zaburzeń informacyjnych, z którymi mamy do czynienia dzisiaj.

Eksperti twierdzą, że nasz ekosystem informacyjny jest obecnie niebezpiecznie zanieczyszczony kilkoma rodzajami treści dezinformacyjnych: jest to powód, dla którego termin "fake news" jest nieodpowiedni do opisanie środowiska dezinformacji online. Termin "fake news" nie jest w stanie objąć wszystkich rodzajów manipulacji, które użytkownicy mogą znaleźć w sieci. Większość zmanipulowanych treści wcale nie jest fałszywa: częściej prawdziwe treści są przeformułowane w nowy i mylący sposób, aby zaszkodzić i oszukać użytkowników. Eksperti nazywają to zjawisko "zaburzeniem informacji": składa się ono z trzech obszarów zmieniających treści: dezinformacji, dezinformacji i dezinformacji.

Te 3 kategorie opierają się na intencji autora: z jednej strony są fałszywe treści bez intencji zaszkodzenia (falszyfikat/misinformacja) – tak czy inaczej te treści mają również potencjał, aby oszukać użytkowników; z drugiej strony są prawdziwe treści przeformułowane z zamiarem oszukania i wyrządzenia szkody (intent to harm/malinformation); trzecia dziedzina (dezinformacja) obejmuje treści, które są fałszywe i zaprojektowane w celu oszukania i wyrządzenia szkody.

Dezinformacja ma na celu wprowadzenie w błąd i wyrządzenie szkody użytkownikowi. Są główne trzy powody tworzenia tego typu treści:

1. zarabianie pieniędzy;
2. prowokacja;
3. uzyskanie wpływu politycznego.

Misinformacja jest fałszywą treścią bez intencji zaszkodzenia: użytkownicy udostępniający w sieciach społecznościowych tego rodzaju treści często nie zdają sobie sprawy, że są one fałszywe lub przeinaczone. Chodzi tu o intencjonalność: treści są udostępniane niezależnie od tego, czy są prawdziwe, czy nie; to dlatego, na przykład, satyra lub parodia wiadomości może stać się misinformacją – jeśli jest udostępniana tak, jakby była prawdziwa.

Malinformacja to prawdziwa (rzeczywista) informacja udostępniana w celu wyrządzenia szkody. Malinformacja to publikacja prywatnych informacji w celach osobistych lub partyzanckich, wskazująca na pewne szczegóły i celowo pomijająca inne.

W kolejnym rozdziale przewodnika autorzy skupiają się na bardziej szczegółowych kategoriach zaburzeń informacyjnych, dostarczając wyjaśnień i przykładów dotyczących złożoności środowiska dezinformacji.

INNE ŹRÓDŁA:

THE ONLIFE MANIFESTO, L. FLORIDI

[HTTPS://LINK.SPRINGER.COM/BOOK/10.1007%2F978-3-319-04093-6](https://link.springer.com/book/10.1007%2F978-3-319-04093-6)

O STRONNICZOŚCI W POTWIERDZANIU

[HTTPS://JOURNALS.SAGEPUB.COM/DOI/10.1037/1089-2680.2.2.175](https://journals.sagepub.com/doi/10.1037/1089-2680.2.2.175)

BIASES MAKE PEOPLE VULNERABLE TO MISINFORMATION SPREAD BY SOCIAL MEDIA - SCIENTIFIC AMERICAN

LESSON: CONFIRMATION AND OTHER BIASES | FACING HISTORY

O ZACHOWANIACH W SIECI [HTTPS://JOURNALS.PLOS.ORG/PLOSONE/ARTICLE?ID=10.1371/JOURNAL.PONE.0181821](https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0181821)

MISINFORMACJA, DEZINFORMACJA, MALINFORMACJA

[HTTPS://FIRSTDRAFTNEWS.ORG/ARTICLES/FAKE-NEWS-COMPLICATED/](https://firstdraftnews.org/articles/FAKE-NEWS-COMPLICATED/)

[HTTPS://FIRSTDRAFTNEWS.ORG/ARTICLES/INFORMATION-DISORDER-THE-TECHNIQUES-WE-SAW-IN-2016-HAVE-EVOLVED/](https://firstdraftnews.org/articles/information-disorder-the-techniques-we-saw-in-2016-have-evolved/)

[HTTPS://WWW.COE.INT/EN/WEB/FREEDOM-EXPRESSION/INFORMATION-DISORDER](https://www.coe.int/en/web/freedom-expression/information-disorder)

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej „Erasmus+”

1. Rodzaje Manipulacji

Skupmy się na tych rodzajach manipulacji, które zostały wcześniej wspomniane: misinformacja, dezinformacja, malinformacja.

Przed wszystkim przewodnik zawiera listę najczęstszych rodzajów treści błędnych i dezinformujących: należy wziąć pod uwagę fakt, że większość treści należących do poniższych kategorii zalicza się również do dziedziny malinformacji. Jest to powód dla którego zmanipulowane treści w Internecie, takie jak parodia, oszustwa, fałszywe informacje, treści wprowadzające w błąd i sfabrykowane treści mogą należeć do jednej lub więcej kategorii wymienionych poniżej.

Lista stanowi swoistą mapę typów manipulacji, aby pokazać nauczycielom i uczniom złożoność środowiska zaburzeń informacyjnych.

1. Rodzaje Manipulacji

- **Zrozumieć ekosystem zaburzenia informacji**

Rodzaje manipulacji są umiejscowione na skali, która mierzy intencję autora, którego celem jest oszukanie czytelnika: po jednej stronie znajdują się treści satyryczne i parodystyczne z niskim zamiarem oszukania, po drugiej – treści sfabrykowane, mające na celu wprowadzenie w błąd i zaszkodzenie.

Satyra czy Parodia

Bez wątplenia satyra czy parodia nie mają zamiaru nikogo skrzywdzić, ale jednocześnie treści satyryczne mogą potencjalnie oszukać użytkowników. Możliwość oszukania użytkowników wynika z natury tych treści: parodia (lub satyra), której głównym celem jest brak szacunku, świętokradztwo, lekceważenie. Ze względu na swoją "naturę", treści satyryczne mogą być dzielące, nienawistne jeśli nie zostaną wykryte.

Właśnie o to chodzi: użytkownicy, którzy mają do czynienia z treścią na stronie satyrycznej lub w dedykowanej grupie, rozpoznają ją jako satyrę. Problem pojawia się, gdy treść jest ponownie udostępniana: nie ma etykiety, która identyfikuje treść jako satyrę lub parodię a jeśli treść jest udostępniana bez jej oryginalnego kontekstu, inni użytkownicy mogą nie zrozumieć prawdziwego i nieszkodliwego celu, jakim jest zabawianie ludzi.

1. Rodzaje Manipulacji

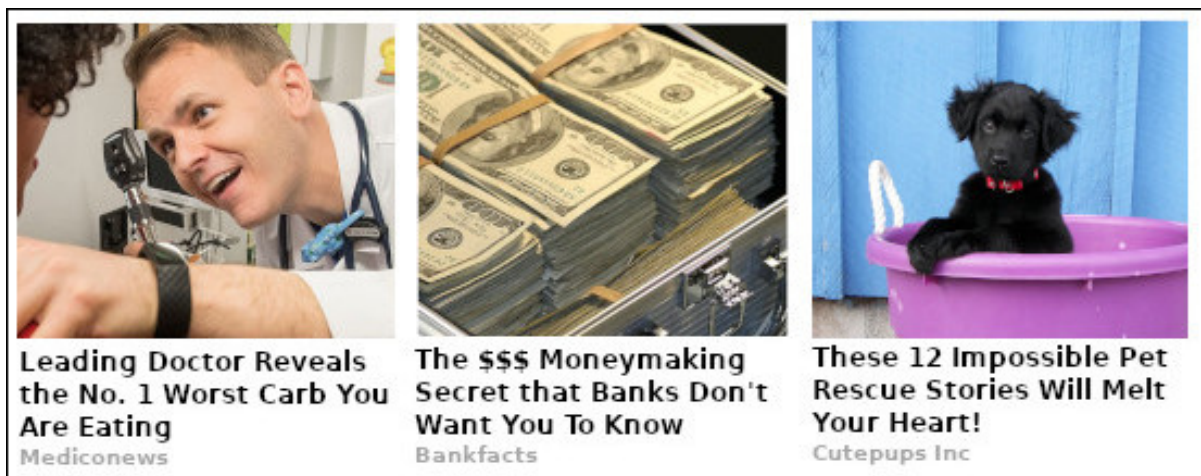

Lipiec 2014, humorysta internetowy Jay Branscomb obwinił Stevena Spielberga, zabójcę Triceratopsów (<https://www.latimes.com/entertainment/gossip/la-et-mg-steven-spielberg-dinosaur-picture-20140710-story.html>)

1. Rodzaje Manipulacji

- **Fałszywe Połączenie**

Fałszywe połączenie występuje, gdy nagłówki (lub zdjęcia) nie obsługują treści opisanych w wiadomościach. Częściej fałszywe połączenie dotyczy techniki clickbait. Clickbait to strategia przyciągania uwagi za pomocą sensacyjnych lub wprowadzających w błąd nagłówków: w rywalizacji o uwagę użytkowników również wiarygodne media używają szokującego języka, aby zwrócić uwagę na swoje wiadomości i artykuły internetowe. Jest to główny powód, dla którego fałszywe połączenie jest formą manipulacji, zwłaszcza jeśli pomyślimy o tym, że większość użytkowników surfujących po sieci poświęca niewiele uwagi każdej treści, a większość z nich czyta tylko nagłówki, bez czytania całego artykułu.

1. Rodzaje Manipulacji

- **Treści wprowadzające w błąd**

Ta kategoria obejmuje szeroki zakres treści w sieci. Zasadniczo treści wprowadzające w błąd to mylące wykorzystanie informacji w celu przedstawienia problemu i/lub osoby: na przykład, treści celowo wprowadzające w błąd ukrywają prawdę i/lub przedstawiają komentarze jako fakty. Treści wprowadzające w błąd mogą mieć wiele form: nagłówki, artykuły, ale także obrazy, zdjęcia i wizualizacje. Problem dotyczy tego, ile cytatu pominięto, aby coś przeformułować: wprowadzająca w błąd treść niekoniecznie obejmuje cały artykuł lub obraz.

Przykład: Populacja: dane z oficjalnej strony burmistrza na Facebooku

1. Rodzaje Manipulacji

- **Fałszywy Kontekst**

Ta kategoria opisuje autentyczną (rzeczywistą) treść przeformułowaną za pomocą fałszywych informacji kontekstowych. Klasycznym przykładem fałszywego kontekstu jest sytuacja, gdy nagłówek lub tytuł (nawet mem) nie odzwierciedla autentycznej treści. Ten rodzaj manipulacji jest często używany w celu oszukania i zaszkodzenia, a częściej fałszywy kontekst jest używany w celach politycznych.

1. Rodzaje Manipulacji

- Falszywa treść

Falszywa treść (imposter content) to podszywanie się pod prawdziwą treść lub źródło: jest to falszywa treść, która wykorzystuje dobrze znane logo lub markę popularnej agencji informacyjnej. Ostatnio obserwuje się wzrost tego typu treści, na przykład wersje imposterowe uznanych marek informacyjnych, takich jak BBC, Le Soir itp.

1. Rodzaje Manipulacji

- **Treść zmanipulowana**

Zmanipulowane treści dotyczą najczęściej zdjęć lub filmów: w tym przypadku aspekt prawdziwej treści jest zmieniony lub przekręcony. Ten rodzaj treści można nazwać "cheapfake": termin ten pochodzi od techniki używanej do modyfikowania oryginalnych obrazów lub filmów. Tworzenie zwodniczych treści, takich jak zmanipulowane treści, niekoniecznie wymaga zaawansowanych technologii: przyspieszenie i/lub spowolnienie wideo może wystarczyć, aby wprowadzić w błąd użytkowników, podobnie jak przycięcie oryginalnego zdjęcia (lub szczegółu) i wklejenie go do innego.

[Link](#)

1. Rodzaje Manipulacji

- **Sfabrykowana treść**

Sfabrykowana treść jest najwyższą formą manipulacji: to treści w 100% fałszywe, zaprojektowane w celu oszukania i zaszkodzenia użytkownikom. Tego rodzaju media są całkowicie fałszywe i może to być wymyślony nagłówek, wygenerowany obraz lub w 100% fałszywe wideo.

[Link](#)

1. Rodzaje Manipulacji

- Deepfake

Biorąc pod uwagę ostatnią formę sfabrykowanych treści warto przyjrzeć się temu, co można zrobić z wykorzystaniem sztucznej inteligencji. To właśnie eksperci nazywają "Deepfake". Deepfake to film, który został zmieniony przez jakąś formę uczenia maszynowego, aby "hybrydować lub generować ludzkie ciała i twarze". Ostatnio treści deepfake są coraz bardziej wyrafinowane i dość skomplikowane: jeśli nie ma etykiet (narzędzia używanego do tworzenia deepfake wideo), użytkownicy mogą łatwo zamienić fałsz na prawdę.

[Link](#)

2. Jak działa misinformacja

2.1. Cele modułu dla nauczycieli

- Uświadomienie uczniom emocjonalnego tła, którym otoczone są dezinformacje
- Uświadomienie uczniom ich własnych zachowań w obliczu wiadomości i innych rodzajów informacji
- Wskazanie różnicy między twierdzeniami, które mogą i nie mogą być sprawdzone pod kątem prawdziwości faktów

2.2. Cele modułu dla uczniów

- Bycie świadomym, że błędne informacje rozprzestrzeniają się łatwiej niż prawdziwe treści a emocje odgrywają kluczową rolę
- Gdy jakaś informacja budzi w nas silne emocje, warto zatrzymać się i zastanowić zanim się nią podzielimy.
- Zrozumienie różnicy między faktami a opiniami i umiejętność określenia, które z nich można sprawdzić.

2.3. Efekty uczenia się

- Zrozumieć dlaczego dezinformacja rozprzestrzenia się tak szybko i refleksja nad postawą wobec mediów społecznościowych.
- Być w stanie określić czy zdanie może lub nie może być zweryfikowane pod kątem prawdziwości.

2. Jak działa misinformacja

- **2.4. Podsumowanie sesji**

Deinformacja rozprzestrzenia się znacznie szybciej niż prawdziwe informacje. Powszechnie przyjmuje się, że przyczyniają się do tego boty – konta w mediach społecznościowych stworzone i zaprogramowane do wykonywania automatycznych i powtarzalnych zadań, takich jak retweetowanie, polubienie lub udostępnianie określonych postów. O ile prawdą jest, że były one wykorzystywane w sposób nieuczciwy o tyle szybsze rozprzestrzenianie się wynika głównie z zachowania zwykłych ludzi. Udostępniamy i rozpowszechniamy fałszywe wiadomości, gdy je otrzymujemy.

Oczywiście nie oznacza to, że lubimy kłamstwa. Powodem naszego zachowania jest to, że dezinformacja jest napisana i zaprojektowana w taki sposób, aby łatwo wygenerować silne emocje, takie jak zaskoczenie, obrzydzenie, złość czy gniew. Te emocje sprawiają, że reagujemy bardziej impulsywnie, dzięki czemu możemy dzielić się nimi łatwiej – a zatem bardziej – niż tymi prawdziwymi.

Z drugiej strony, swoją rolę odgrywa również wprowadzona w pierwszym rozdziale tendencja do potwierdzania. W obliczu informacji, która pokrywa się z naszymi opiniami i przekonaniem, łatwo jest zapomnieć o jej ocenie i sprawdzeniu faktów. O wiele łatwiej jest uwierzyć w informację i szybko się nią podzielić.

2. Jak działa misinformacja

Mając to na uwadze powinniśmy pamiętać, że kiedykolwiek poczujesz silną emocję, czytając wiadomość lub informację, postaraj się zatrzymać. Zatrzymaj tę niepokonaną potrzebę dzielenia się, pomyśl o tym, co właśnie przeczytałeś i sprawdź fakty.

Zatrzymanie się jest pierwszym kluczowym krokiem w tym procesie. Idealnie byłoby zatrzymać się przed przeczytaniem treści, aby zadać sobie pytanie, czy jest to wiarygodne źródło informacji. Jeśli jednak uczeń czyta treść, powinien zdecydowanie zatrzymać się przed jej udostępnieniem, zwłaszcza jeśli jest ona przepełniona emocjami, aby wiedzieć, co czyta.

Kiedy jednak już się zatrzymamy, musimy wziąć pod uwagę, że nie każdą treść można sprawdzić pod kątem faktów. Weryfikacja faktów to udowodnienie rzeczywistości stojącej za faktami, ale aby sprawdzić prawdę potrzebujemy danych, które pozwolą nam ją potwierdzić lub zaprzeczyć. Innymi słowy, ważne jest, aby nauczyć się, które informacje można zweryfikować, a które nie. Musimy nauczyć się odróżniać fakty (które opierają się na danych) od opinii.

Możemy pracować tylko z twierdzeniami, które są na nich oparte, co oznacza, że nasze wysiłki muszą być skoncentrowane na faktach. Nie możemy sprawdzać faktów w opiniach.

Ale musimy też zdać sobie sprawę, że kiedy prowadzimy rozmowę lub piszemy tekst, nie mówimy tylko o faktach i danych, ani nie zapisujemy tylko opinii. W naszym codziennym życiu powszechnie mieszamy oba te elementy. Aby więc sprawdzić dowolny tekst lub wypowiedź, należy oddzielić fakty od opinii i ograniczyć się tylko do tych treści, które będziemy mogli sprawdzić.

2. Jak działa misinformacja

• 2.5. Przykłady i dynamika

Aby móc poczuć emocje stojące za dezinformacją, warto rozpocząć lekcję od serii (5 lub 6) nagłówków i treści internetowych (takich jak tweety, Instagram stories czy wiadomości WhatsApp), z których niektóre są fałszywe, a inne prawdziwe. Celem prezentacji przykładów nie jest jednak określenie prawdziwości tych nagłówków. Zamiast tego nauczyciel skupi się na tym jak różne informacje wpływają na odczucia uczniów i czy podzieliliby się nimi. Po zakończeniu omawiania przykładów i po dyskusji nauczyciel może ujawnić, które informacje były prawdziwe, a które nie.

W drugiej części zajęć, dotyczącej faktów i opinii, nauczyciel najpierw przedstawi dwa zdania (fakt i opinię) i zapyta, które z nich jest oparte na danych. Następnie określi różnicę między faktami a opiniami, a także wyjaśni, że zwykle rozmawiamy mieszając oba elementy. Na koniec zostanie zamieszczony kolejny przykład – długie zdanie zawierające zarówno fakty, jak i treści fałszywe. Nauczyciel odczyta zdanie kawałek po kawałku i po każdym zapyta, czy zawiera ono dane czy nie.

2. Jak działa misinformacja

Następnie nauczyciel ponownie pokaże kilka (różnych) nagłówków, tweetów, historii z Instagrama lub wiadomości z WhatsApp i zapyta czy są to fakty czy opinie. W przypadku, gdy opierają się one na danych nauczyciel spyta uczniów jak sprawdziliby je pod względem faktów. Po raz pierwszy zadamy to pytanie i zastosujemy krytyczne myślenie.

Na ostatnią część zajęć proponujemy małą grę podsumowującą: uczniowie będą musieli napisać 3 zdania (w dowolnej kolejności, która najbardziej im odpowiada):

- Informację o sobie.
- Fałszywą lub wprowadzającą w błąd informację o sobie.
- Opinię.

Po napisaniu, uczniowie zbierają się w małych grupach (4-6 uczniów w grupie), każdy z nich czyta swoje zdania na głos, a reszta próbuje zidentyfikować, które z nich jest prawdziwe, które fałszywe, a które jest opinią.

3. Weryfikacja faktów: "Kto stoi za informacją?"

3.1. Cele modułu dla nauczycieli:

- Podkreślenie różnicy pomiędzy wertykalnym a lateralnym podejściem do czytania;
- Przedstawienie pierwszych wytycznych, jak należy analizować treści online i jakie aspekty treści powinny być brane pod uwagę przez uczniów podczas oceny treści online;

3.2. Cele modułu dla uczniów:

- Podkreślenie znaczenia procesu weryfikacji faktów dla oceny wiarygodności treści online;
- Wyposażenie uczestników w umiejętności do weryfikacji treści online;
- Wyposażenie uczestników w umiejętności dekonstrukcji manipulacyjnych treści medialnych i narracji;
- Nauczyć uczestników, aby byli sceptyczni wobec informacji online oraz potrafili weryfikować prawdziwość artykułów, postów, zdjęć, filmów, treści audio, infografik i statystyk z odpowiednim podejściem;

3.3. Efekty uczenia się:

- Odróżnianie faktów od fikcji: jak patrzeć na treści online, jakie cechy powinny być obecne (lub nie) w wiarygodnym źródle;
- Zrozumienie w jaki sposób wybierane są treści, kto je tworzy, jakie metody są stosowane, aby stworzyć pozory autentycznego przedstawienia rzeczywistości, jak używany jest język, co jest podkreślane, co pomijane, kto co mówi, jak ważna i/lub wiarygodna jest ta osoba/miejsce, jaki wpływ miała/ma/ma i będzie miała ta wiadomość;

3. Weryfikacja faktów: "Kto stoi za informacją?"

Fact-checking to proces, który zapewnia dokładną, bezstronną analizę informacji w celu skorygowania błędnych przekonań opinii publicznej i zwiększenia wiedzy na temat ważnych i/lub popularnych kwestii. Proces weryfikacji treści jest ukierunkowany na treści polityczne, ale analizie podlegają również internetowe żarty, miejskie legendy, memy w mediach społecznościowych.

Powszechnie wykazano, że analiza weryfikacji faktów działa. Jak pokazują badania[1], Ethana Portera i Thomasa J. Wooda, osoby, które widziały korekty faktów, częściej wyrażały przekonania zgodne z faktami niż osoby, które ich nie widziały. Co więcej, wyniki te zmieniają "efekt backfire"[2]: jak twierdzi kilku wcześniejszych badaczy, kiedy ludzie widzą informacje oparte na faktach po prostu je odrzucają stając się mniej dokładnymi. Zgodnie z wynikami Portera i Wooda fakty nie sprawiają, że ludzie stają się mniej dokładni, nawet gdy korekty skierowane są do współpartnerów – ale prawdą jest również, że korekty nie powodują, że ludzie zmieniają swoje poglądy polityczne. Korekty nie eliminują przekonań i uprzedzeń, w każdym razie zmniejszają udział niedokładnych informacji.

Innym istotnym wynikiem badań jest to, co sprawia, że proces sprawdzania faktów jest skuteczny[3]. Bardzo ważne jest, aby sprawdzanie faktów odbywało się na wczesnym etapie, zanim fałszywa narracja zyska na popularności: to powód, dla którego jedna z najważniejszych kwestii związanych z nieporządkiem informacyjnym w sieci dotyczy wiarygodności źródeł.

[1]<https://www.cambridge.org/core/elements/abs/false-alarm/OA941DA922E709B1405D4640058E3442>

[2] <https://daily.jstor.org/the-backfire-effect/>

[3] <https://fivethirtyeight.com/features/why-twitters-fact-check-of-trump-might-not-be-enough-to-combat-misinformation/>

3. Weryfikacja faktów: "Kto stoi za informacją?"

Podstawową kwestią jest sposób, w jaki użytkownicy oceniają informacje online. Użytkownicy stosujący czytanie wertykalne podchodzą do treści online jak do drukowanego dokumentu w gazecie i – to jest prawdziwa wada tego podejścia – są w stanie ocenić tylko to, co twórca treści zdecyduje się im pokazać.

Czytając wertykalnie, często nie da się odróżnić informacji wiarygodnych od niewiarygodnych. Z drugiej strony, strategia czytania lateralnego pomaga użytkownikom czytający treści online dowiedzieć się więcej o informacji i jej autorze, próbując znaleźć odpowiedź na główne pytanie: "Kto stoi za informacją, na którą patrzymy?".

Moduł przedstawia pierwsze podejście do oceny treści online, które rozpoczyna się od "bliskiego spojrzenia" (powiedzmy, że jest to bardziej wertykalne podejście do czytania) i przechodzi do szerszego spojrzenia, które bierze pod uwagę całe źródło i sposób, w jaki treść jest zorganizowana/ napisana przez jej autora.

3. Weryfikacja faktów: "Kto stoi za informacją?"

- 3.5. Od czytania wertykalnego do czytania lateralnego

Zanim przejdziemy do strategii i technik czytania lateralnego, istnieją pewne kroki, które powinny być przestrzegane podczas czytania jakichkolwiek treści online, czego przykładem są 4 powyższe pytania.

Odpowiedzi na te proste pytania to dobry początek bycia czytelnikiem lateralnym:

1. Jaki jest cel treści? Czy język jest odpowiedni do tematu?
2. Czy informacja poparta jest dowodami?
3. Kim jest organizacja/autor odpowiedzialny za treść?
4. Kiedy informacja została opublikowana?

Pierwszy krok dotyczy podejścia opartego na liście kontrolnej: punktowa analiza treści, z którymi mają do czynienia użytkownicy, mogłaby dostarczyć pierwszych ram interpretacyjnych, które ukierunkowałyby czytelników.

Użytkownicy powinni wziąć pod uwagę:

- styl narracji: czy wypowiedzi są faktami czy opiniami? Czy punkt widzenia wydaje się obiektywny i bezstronny? Czy język lub ton wydaje się stronniczy i wolny od emocji?
- Czy są jakieś błędy typograficzne (lub graficzne)?
- Jaki jest cel informacji: informować? uczyć? sprzedać? zabawić? przekonać?

Również drugi krok dotyczy podejścia opartego na liście kontrolnej: dowody powinny być obecne wewnątrz tekstu/artykułu/infografiki:

- dowody: przypisy, linki zewnętrzne, weryfikowalne cytaty;

3. Weryfikacja faktów: "Kto stoi za informacją?"

Trzeci krok odchodzi od bliskiego spojrzenia na treść. Teraz użytkownicy powinni wziąć pod uwagę całe źródło (stronę internetową), z którym mają do czynienia, pytając siebie:

- Kim jest autor/źródło zamieszczonego tekstu?
- Czy podane są referencje autora lub przynależność organizacyjna?
- Czy podane są informacje kontaktowe: strona "O sobie", adres siedziby firmy lub adres e-mail?
- Czy adres URL wydaje się wiarygodny?

W ostatnim kroku bierze się pod uwagę, kiedy treść została opublikowana:

- Kiedy informacja została opublikowana? (Sprawdź, czy linki – jeśli są obecne – działają, czy nie: jeśli linki nie działają, treść jest prawdopodobnie nieaktualna)
- Czy informacja została zmieniona lub zaktualizowana?
- Czy informacja jest aktualna czy nieaktualna? (Ponownie, sprawdź linki)

Te proste kroki są tylko wstępem do tego, czym jest podejście do czytania lateralnego: użytkownicy powinni przejść od bliskiego przyjrzenia się treściom do uwzględniającego elementy, które powinny (lub nie) być obecne w wiarygodnej treści/źródle.

4. Ocena źródeł

4.1. Cele modułu dla nauczycieli

- Refleksja nad różnorodnością źródeł i ich możliwymi motywacjami.
- Wprowadzenie czytania lateralnego w erze cyfrowej.
- Narzędzia używane w życiu codziennym przydają się do sprawdzania faktów.
- Oferuje metodologię przygotowania działań kontrnarracyjnych opartych na weryfikacji faktów, przygotowaniu scenariusza i tworzeniu filmów na wybranej platformie społecznościowej.

4.2. Cele modułu dla uczniów

- Rodzaje źródeł i kto je tworzy.
- Co należy zrobić po otrzymaniu informacji? Czytanie lateralne: Kontroluj emocje – Kto stoi za tą informacją? – Odniesienie do innych mediów – Dlaczego to źródło jest godne zaufania
- W jaki sposób uczniowie mogą przygotować film, aby zaangażować grupę docelową i zastosować kontrargumentację w wybranych przez siebie platformach mediach społecznościowych.

4.3. Efekty uczenia się

- Umiejętność wykorzystania czytania lateralnego.
- Zaufane media podczas weryfikacji źródła.
- Zdobycie umiejętności korzystania z narzędzi mediów społecznościowych, aby rozwijać i tworzyć własne scenariusze kontrnarracji i filmy.

4. Ocena źródeł

• 4.4. Podsumowanie

W 2018 roku Uniwersytet Stanforda zauważył, że studenci "często padali ofiarą łatwo manipulowanych funkcji stron internetowych", ponieważ czytając korzystali z techniki czytania wertykalnego. Natomiast profesjonalni weryfikatorzy faktów opuszczali stronę po szybkim jej przejrzeniu i otwierali nowe karty, aby ocenić jej wiarygodność, dochodząc w ten sposób do lepszych wniosków w krótszym czasie. Badanie sugerowało, aby zaznajomić studentów z koniecznością czytania lateralnego, zanim jeszcze zaczną czytać treść, którą strona ma do zaoferowania.

Głównym pytaniem, na które chcemy odpowiedzieć poprzez ten proces jest: Kto stoi za daną informacją? Poznanie tej informacji pozwoli nam zrozumieć, czy możemy lub nie możemy zaufać źródłu. Identyfikacja osoby lub podmiotu, który publikuje informacje, pozwala nam zrozumieć:

-Proces publikacji: czy jest ktoś, kto weryfikuje jakość użytych danych i czy strona lub media posiadają system korekty ewentualnych błędów.

-Ekspertyza: Czy osoba lub podmiot jest ekspertem w temacie, który publikuje lub udostępnia? Jeśli jest to czasopismo, czy przytacza wiarygodne źródła?

-Cel: Dlaczego ta informacja jest publikowana? Jaki interes może mieć osoba lub podmiot, który się nią dzieli? Możemy nadać kontekst jakościowy informacji.

4. Ocena źródeł

Należy zauważyć, że pytanie to ma na celu dostarczenie nam obiektywnego kontekstu, niezależnego od uprzedzeń uczniów. Celem nie jest sprawdzenie, czy ich przekonania są zbieżne z publikowanymi informacjami oraz czy nie chcą podjąć decyzji w oparciu o swoją opinię. Starają się jedynie zrozumieć, czy źródło dostarcza wiarygodnych informacji, sprawdzając przejrzystość i profesjonalizm wydawcy.

Aby sprawdzić ten kontekst, istnieje kilka strategii, które można przyjąć. Wikipedia jest dobrym przykładem na początek, ponieważ możemy tam znaleźć wskazówki dotyczące źródła, które sprawdzamy. Nie zapominajmy, że Wikipedia jest redagowana przez ogromną liczbę osób na całym świecie, wielu z nich to eksperci w swoich dziedzinach, którzy stale sprawdzają i aktualizują strony. Nie może być używana jako ostateczne źródło, ale jak już powiedziano, może dać nam wskazówki zarówno co do cech, które należy sprawdzić, jak i źródeł, w których można je sprawdzić, ponieważ prawie każda wypowiedź ma odnośnik.

Ale może się okazać, że źródło nie ma powiązanego artykułu w Wikipedii. Albo chcemy dokładniej sprawdzić znaną wskazówkę. Co możemy wtedy zrobić? Możemy sprawdzić, co inne źródła (wiarygodne!) mówią o tym źródle. Jakie to są źródła? Cóż, oficjalne źródła (takie jak rządy, departamenty zdrowia, organizacje międzynarodowe), źródła referencyjne (słowniki lub encyklopedie) lub duże, znane i godne zaufania media (czasopisma, specjalistyczne magazyny, kanały telewizyjne)...

4. Ocena źródeł

Proponujemy pokazać ten proces na praktycznym przykładzie, podkreślając, że aby sprawdzić wiarygodność źródła, zawsze otwieramy nową kartę (stąd nazwa czytania lateralnego). Dobrym przykładem jest wykorzystanie znanej marki Nike. Możemy zapytać uczniów, co wiedzą o Nike, a następnie zajrzeć na ich stronę internetową (czytanie wertykalne), aby sprawdzić, co firma pisze o sobie. Następnie wyszukujemy Nike w Wikipedii i znajdujemy, oprócz informacji o firmie wiele kontrowersyjnych spraw, w które byli zamieszani (np. zarzuty dotyczące pracy dzieci). Możemy następnie wyszukać je (mianowicie "Praca dzieci w Nike") w Google i znaleźć wiarygodne media mówiące o tym fakcie. Ważne jest, aby pokazać uczniom, że tych informacji nie można znaleźć na oficjalnej stronie firmy. W ten sam sposób można pokazać inne przykłady, prosząc uczniów o wskazanie kolejnego kroku. Jako działanie uzupełniające do weryfikacji faktów, uczniowie mogą wykorzystać w praktyce swoje umiejętności i wiedzę, aby pracować w grupach nad identyfikacją i weryfikacją treści, a po dokonaniu weryfikacji i korekty, zamienić je w scenariusz do nagrania filmiku i zamieszczeniu na platformie TikTok.

4. Ocena źródeł

Jak już wspomniano, kolejnym celem poznania, kto stoi za daną informacją, jest zrozumienie celu jej udostępnienia. Rozpoznanie tego celu nie zawsze jest łatwe, a opieranie się tylko na informacji z filmu jest niebezpieczne, ponieważ jego prawdziwym celem jest wywarcie wpływu lub dezinformacja. Dobrym ćwiczeniem pokazującym jak ważna jest identyfikacja celu udostępniania źródła w odniesieniu do tematu jest podzielenie się z uczniami oboma źródłami (źródłem i tematem) i zachęcenie ich do zbadania, jaki jest cel autora tekstu. Niektóre przykłady mogą być bardziej oczywiste (np. WHO i covid-19), a inne bardziej skomplikowane (piłka nożna i CVC Capital Partners; lub tenis i Gerard Piqué).

Dzięki temu badaniu możemy stwierdzić, że szkoda naszego czasu na tę informację, ponieważ źródło nie jest wiarygodne w temacie, o którym mówi. Możemy jednak nadal wątpić w jego wiarygodność, ponieważ nie znaleźliśmy wystarczającego dowodu, aby natychmiast je zdyskredytować. Możemy wówczas zdecydować się na przeczytanie tekstu i sprawdzenie dowodów, które dostarcza źródło. Stąd drugie kluczowe pytanie naszego procesu: Jakie dowody oferuje źródło?

4. Ocena źródeł

Zazwyczaj, jeśli wątpliwe twierdzenie nie jest poparte jakimiś dowodami, najbardziej prawdopodobnym wynikiem jest to, że nie jest ono wiarygodne. Mimo to, fakt, że fragment informacji zawiera jakieś dowody, nie czyni automatycznie twierdzenia wiarygodnym: dowody mogą same w sobie nie być wiarygodne lub mogą nie wykazywać tego, co zapewnia twierdzenie. Znajdź kilka przykładów obu przypadków (bez żadnego dowodu i z dowodem, który jest mylący), aby je zilustrować. Zachęcamy również do pokazania przykładu zaskakującego artykułu z wiarygodnego źródła i przejrzania dowodów, aby porównać źródła użyte w obu przypadkach.

4. Ocena źródeł

BIODIVERSITY >

The animals are shrinking, two-by-two

From mice and whales to birds and salamanders, many species are decreasing in size and experts are unsure as to the cause

A genetic variation that allows salmon to spend four years at sea and reach 20 kilograms in weight is disappearing among Atlantic salmon in Finland.
MIKKO KYTÖKORPI

Link

Na koniec możemy sprawdzić informację i opublikować jako własną informację sprawdzoną pod kątem faktów lub nagrać filmik, na przykład na TikToku, aby dotrzeć do różnych odbiorców. Trzecie pytanie w naszym procesie sprawdzania faktów brzmi: co o danym stwierdzeniu mówią inne źródła? Uczniowie mogą poszukać, co na temat weryfikowanej informacji powiedzieli weryfikatorzy faktów, wiarygodne media, uznane instytucje, renomowani eksperci i sprawdzić, czy jest ona zgodna z prawdą czy nie. Dobrym ćwiczeniem utrwalającym tę praktykę jest pokazanie na tablicy kilku twierdzeń polemicznych w różnej formie (niektóre prawdziwe, a niektóre fałszywe lub wprowadzające w błąd) i poproszenie uczniów o sprawdzenie, co na ich temat mówią wiarygodne źródła.

5. Sprawdzanie faktów w klasie

5.1 Cele modułu dla nauczycieli

- Przeprowadź uczniów przez proces sprawdzania faktów: znajdź i rozpoznaj weryfikowalne treści, sprawdź, czy ktoś już je sprawdził, przeszukaj wyszukiwarki internetowe, zidentyfikuj wiarygodne źródła i skategoryzuj twierdzenie.
- Promuj dyskusję na temat różnic pomiędzy kategoriami weryfikacji faktów: fałszywe czy wprowadzające w błąd? Czy dane stwierdzenie jest możliwe do sprawdzenia pod kątem faktograficznym?

5.2 Cele modułu dla uczniów

- Zastosowanie wiedzy zdobytej podczas sesji: Efektywne korzystanie z wyszukiwarek internetowych i rozpoznawanie wiarygodnych źródeł. Znaczenie Wikipedii.
- Docenianie subtelnej różnicy między opinią: fałszywą, wprowadzającą w błąd czy nieweryfikowalną?

5.3. Efekty uczenia się

- Nuanse sprawdzania faktów: trudności związane z wydawaniem opinii.
- Nauka i zastosowanie umiejętności debatowania.
- Od teorii do rzeczywistości: zrozumienie, że każda umiejętność poznana podczas sesji jest łatwa do wykorzystania na co dzień.

5. Sprawdzanie faktów w klasie

5.4. Podsumowanie

Ta sesja ma głównie charakter praktyczny. Studenci będą musieli wykorzystać całą wiedzę, którą zdobyli podczas poprzednich sesji, aby dokonać własnej kontroli faktów. Celem jest zmierzenie się z jakimś stwierdzeniem i próba odpowiedzi na następujące pytania w celu sprawdzenia faktów:

- Kto jest źródłem stojącym za wiadomością? Czy jest wiarygodne? Czym kieruje się autor/autorzy?
- Rozpoznaj twierdzenie
- Sprawdź dowody
- Zweryfikuj informacje

5. Sprawdzanie faktów w klasie

Jednym z najważniejszych – i najtrudniejszych – etapów sprawdzania faktów jest zakwalifikowanie twierdzenia do danej kategorii. Jak zbadano, istnieje wiele różnych kategorii, ale podstawowe cztery są następujące:

- Prawda
- Wprowadzające w błąd
- Fałsz
- Nieweryfikowalne

Na pierwszy rzut oka wydaje się, że jest to proste. Niemniej jednak, proces ten nie jest tak prosty: czasami różnica między treścią fałszywą a wprowadzającą w błąd nie jest jasna. Czasami sami możemy sklasyfikować daną treść jako fałszywą, podczas gdy w rzeczywistości jest to opinia lub odniesienie do przyszłości (i dlatego nie może być sprawdzone pod względem faktów).

W tej sesji chodzi o to, by uczniowie sami dokonali weryfikacji treści. Ważne jest również, by zdali sobie sprawę z tej trudności. Dlatego też istotne jest, aby nauczyciel wyszukał kilka stwierdzeń, które nie są tak oczywiste i spróbował zainicjować debatę z uczniami.

5. Sprawdzanie faktów w klasie

5.5 Przykłady i dynamika

Nauczyciel wybierze dla uczniów pięć lub sześć informacji do sprawdzenia pod względem faktograficznym. Powinny one dotyczyć tematu, który jest znany uczniom i narracji szkoły. Najlepiej, aby niektóre z nich były fałszywe, inne wprowadzały w błąd, a jedno lub dwa zawierały słowa, których nie da się zweryfikować (opinia pomieszana z danymi). Ważne jest, aby te treści te były już wcześniej sprawdzone pod kątem prawdziwości a niektóre z nich powinny być dostępne w sieci od dłuższego czasu.

Nauczyciel powinien podzielić klasę na małe grupy (około pięciu uczniów na grupę) i każda powinna wybrać jakąś informację.

Podczas gdy uczniowie pracują nad sprawdzaniem faktów, nauczyciel powinien chodzić po klasie i udzielać wskazówek oraz wspierać, jeśli uczniowie tego potrzebują. Powinien również zadawać pytania, aby upewnić się, że uczniowie postępują zgodnie z krokami, których się nauczyli.

5. Sprawdzanie faktów w klasie

W ostatniej części zajęć nauczyciel rozpoczyna debatę na temat opinii: czy łatwo było podjąć decyzję? Gdzie uczniowie mieli wątpliwości? Dlaczego? Nauczyciel powinien wprowadzić kilka drobnych zmian w informacjach, aby utrudnić ich klasyfikację.

Na koniec powinien wyjaśnić, że te wątpliwości, które pojawiły się podczas sesji i które były dyskutowane między studentami, są również dyskutowane między weryfikatorami faktów i że dwóch ekspertów wydałoby zapewne nie raz różne werdykty na ten sam temat. Istnieją różne punkty widzenia nawet jeśli staramy się być jak najbardziej obiektywni.

6. Narracja przeciwstawna: Storytelling do scenariusza twojego filmu

6.1. Cele modułu dla nauczycieli:

- Zastosowanie umiejętności i wiedzę z zakresu weryfikacji faktów w działaniach kontrnarracyjnych;
- Przedstawienie zestawu ćwiczeń potrzebnych do stworzenia scenariusza i nagrania wideo z uczniami oraz niezbędnych materiałów i treści zgodnie z wybraną przez nich platformą mediów społecznościowych (w naszych sesjach, TikTok – dla przykładu).

6.2. Cele modułu dla uczniów:

- Podkreślenie znaczenia stosowania koncepcji i procesów sprawdzania faktów w tworzeniu materiałów kontrnarracyjnych;
- Rozwijanie zdolności do identyfikacji i dekonstrukcji manipulacyjnych treści medialnych i narracji;
- Opracowanie filmów wideo według jasnych i łatwych kroków uwzględniających wiarygodne źródła itp. oraz elementy rozpowszechniania informacji w ramach filmów TikTok i z uwzględnieniem grupy docelowej.
- Doradzenie uczniom wyboru scenariusza, który zawiera interesujące treści odnoszące się do refleksji, zaleceń lub porad dotyczących przeciwdziałaniu dezinformacji.

6.3. Efakty uczenia się:

- Opracowanie scenariusza opartego na faktach: jak zidentyfikować zweryfikowane treści lub treści do zweryfikowania i stworzyć scenariusz jako podstawę do filmu;
- Przygotowanie, edycja i publikacja filmu łączącego różne zestawy umiejętności, od storytellingu po umiejętności techniczne związane z cechami filmów TikTok.

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej „Erasmus+”

6. Narracja przeciwstawna: Storytelling do scenariusza twojego filmu

Na zakończenie wszystkich sesji teoretycznych kursu kontrnarracji proponuje się wykonanie pracy praktycznej, w której uczniowie przeprowadzą weryfikację prawdziwych wiadomości i/lub informacji. Ta praktyczna praca będzie wykonywana w grupach i po dokonaniu weryfikacji i korekty, zostanie zaproponowane przekształcenie jej w scenariusz do nagrania wideo dla TikTok. Projekt końcowy składa się z 4 sesji praktycznych:

- Sesja 1. Weryfikacja
- Sesja 2. Zamieńmy weryfikację na skrypt
- Sesja 3. Nagrywanie
- Sesja 4. Edycja

6.4 Fałszywa narracja warta swojej kontrnarracji

Nauczyciele muszą poświęcić czas i środki na przygotowanie sesji i materiałów przed rozpoczęciem pracy z wykorzystaniem metody kontrnarracji. W związku z tym istnieje kilka kroków, które należy wykonać. Przed rozpoczęciem sesji nauczyciele muszą wybrać materiał, który uczniowie będą musieli zweryfikować i z którym będą pracować przez cały czas trwania sesji. W tym celu nauczyciele mogą wybrać materiał sprawdzony lub ten, który uznają za stosowny. W tym przypadku, aby zapewnić, że materiały będą przydatne do wykonania ćwiczeń oraz biorąc pod uwagę dostępny czas, warto zastosować się do następujących wskazówek:

6. Narracja przeciwstawna: Storytelling do scenariusza twojego filmu

- Sprawdź platformy mediów społecznościowych w poszukiwaniu treści, używając kluczowych słów w celu zidentyfikowania zagadnień lub tematów, lub szukaj zweryfikowanych i wiarygodnych treści.
- Upewnij się, że wybrany materiał może być analizowany za pomocą metodologii sprawdzania faktów wyjaśnionej w Przewodniku. Kluczowe jest, aby koncepcje i metodologia zostały wykorzystane w praktyce
- Sprawdź czy ćwiczenie czytania lateralnego oparte na metodzie "Kto stoi za informacją", zapewni wyraźne wyniki.
- Sprawdź, czy inne wiarygodne źródła (media, weryfikatorzy faktów, oficjalne źródła...) analizowały już ten sam temat; w konsekwencji uczniowie mogą łatwo znaleźć te informacje i wykorzystać je w swojej pracy.
- W przypadku zdjęć spróbuj funkcji wyszukiwania wstecznych obrazów i sprawdź jakie wyniki daje korzystanie z Internetu w placówkach szkolnych (które zwykle mają więcej ograniczeń w dostępie do treści online).

6. Narracja przeciwstawna: Storytelling do scenariusza twojego filmu

Twoją rolą jako nauczyciela podczas tych sesji jest współpraca z uczniami, szczególnie w rozwiązywaniu wszelkich wątpliwości i pytań, które mogą pojawić się w trakcie procesu. Głównym celem jest to, aby uczniowie nauczyli się jak wykryć czy jest to wiarygodna informacja czy nie i dlaczego. W tym ćwiczeniu spróbujemy pójść nieco dalej i nie jest konieczne weryfikowanie wszystkich treści. Intencją nie jest to, aby stali się oni weryfikatorami faktów, ale dobrze poinformowanymi obywatelami, zdolnymi do rozróżniania informacji wysokiej jakości od informacji wprowadzających w błąd lub fałszywych i tworzenia treści wyjaśniających to innym na wybranych przez nich platformach mediów społecznościowych.

6. Narracja przeciwstawna: Storytelling do scenariusza twojego filmu

6.5. Wstępna sesja może przebiegać w następujący sposób:

1. Podziel klasę na grupy 3–4 osobowe.
2. Rozdaj treści, które każda grupa będzie sprawdzać.
3. Określ, co należy zweryfikować. Uczniowie muszą przeanalizować materiał i określić, co jest możliwe do zweryfikowania: obraz, film, tekst towarzyszący obrazowi, wypowiedź itp. Nauczyciel musi wybrać wiadomość, na której uczniowie mają się skupić. Przed kontynuowaniem nauczyciel musi potwierdzić, że to, co wybrali jest weryfikowalne, a nie jest tylko opinią.
4. Uczniowie muszą stwierdzić czy jest to fałszywe czy nie. Celem jest określenie czy dana treść jest prawdziwa, fałszywa czy wprowadza w błąd.
5. Uczniowie muszą przedstawić co najmniej dwa dowody świadczące o tym, że dana treść jest prawdziwa, fałszywa lub wprowadza w błąd.
6. Upewnij się, że uczniowie mają link do każdego źródła, z którego korzystali podczas sprawdzania faktów.
7. Przygotuj szablon scenariusza.

6. Narracja przeciwstawna: Storytelling do scenariusza twojego filmu

Następnie, w drugim etapie, każda grupa uczniów wykorzysta sprawdzone informacje z pierwszego etapu, aby stworzyć scenariusz na podstawie swojego szablonu do filmiku na platformie TikTok o czasie trwania nie dłuższym niż jedna minuta. Ten filmik musi być przeznaczony dla osób w ich wieku, dlatego konieczne jest, aby przestrzegał następujących wskazówek:

- a) Powinien mieć jasny i angażujący ton i historię.
- b) Powinien używać krótkich i jasnych zdań.
- c) Należy unikać zdań podrzędnych.
- d) Należy używać obrazów i dźwięków jako zasobów, które dostarczają również informacji i rytmu.
- e) Należy określić, jakiego typu zasoby audiowizualne i graficzne zostaną wykorzystane.

Ważne jest, aby na początku filmu wspomnieć lub wyświetlić materiał, który został zweryfikowany. Zasobem, który można wykorzystać jest nagranie lub wyświetlenie zdjęcia stron internetowych, na które uczniowie się powołują. Te obrazy i filmy można wykorzystać w tle na TikToku w każdej chwili gdy o nich wspominamy. Jest to możliwe dzięki efektowi zielonego ekranu w aplikacji, który pozwala na umieszczenie obrazów w tle, podczas gdy bohater pojawia się na ekranie.

6. Narracja przeciwstawna: Storytelling do scenariusza twojego filmu

Trzeci etap to praca ze scenariuszem, którego uczniowie użyją w swoim filmie, każda grupa:

- Musi mieć swój własny scenariusz zweryfikowany i zatwierdzony przez nauczyciela.
- Przygotuje wszystkie zasoby graficzne i audiowizualne do swojego filmu. Na przykład, jeśli w scenariuszu ustalono, że będzie cytowany jakiś artykuł, uczniowie muszą zrobić zdjęcie lub nagranie tego artykułu, aby mieć do niego dostęp podczas korzystania z aplikacji TikTok.
- Dokonają odpowiednich nagrań, rejestrując każdą sekwencję w innym klipie.

Nauczyciel będzie nadzorował, czy grupy postępują zgodnie z ustalonym scenariuszem, a nagrania są wykonane poprawnie przy użyciu odpowiednich środków oraz z jasnym i zrozumiałym podejściem. Ważne jest, aby przypomnieć uczniom, aby nie czytali scenariusza. Ponadto, przed nagraniem każdego klipu konieczne jest sprawdzenie w skrypcie czy należy zamieścić w tle jakiś obraz i/lub wideo. Jeśli tak jest, uczniowie muszą je wybrać przed zastosowaniem efektu zielonego tła (odpowiednio dla obrazów lub filmów) i wybrać odpowiedni obraz tła. Nadzorując nagrania, należy uczniom przypominać, aby mówili głośno i wyraźnie podczas nagrywania oraz zachęcić ich do przećwiczenia swoich zdań przed ich nagraniem. Można im również przypomnieć, że nie powinni mówić szybko.

6. Narracja przeciwstawna: Storytelling do scenariusza twojego filmu

Wypowiedź musi być naturalna i wciągająca, dlatego przed nagraniem każdego klipu będą musieli zapamiętać swój scenariusz.

Dodatkowo TikTok oferuje krótki przewodnik po obsłudze aplikacji dla grup, które mają trudności z korzystaniem z aplikacji.

Na koniec należy:

- Podzielić klasę na grupy robocze.
- Każda grupa musi mieć swój pierwszy projekt wideo na TikToku, oparty na ich scenariuszu. Na pewno będzie on miał drobne błędy, brak podkładu muzycznego i jeszcze nie napisany tekst.
- Na początku należy ocenić, czy wszystkie klipy są poprawne, czy któryś z nich trzeba nagrać ponownie.
- Następnie należy sprawdzić czy nie należy wprowadzić jakichś drobnych modyfikacji.
- Następnym zadaniem jest dodanie tekstów, które muszą być zawarte w klipach. Wszystkie źródła, z których korzystamy, muszą być przywołane.
- Na koniec należy wybrać muzykę, którą ma być wykorzystana w klipie i dodać ją.

7. Narracja przeciwstawna w klasie

7.1. Cele modułu dla nauczycieli

-Poprowadź uczniów przez proces tworzenia kontrnarracji: znajdź i rozpoznaj weryfikowalne treści, sprawdź, czy zostały już sprawdzone pod kątem faktów i innych wiarygodnych źródeł, przygotuj scenariusz, zaplanuj film, etapy edycji i publikacji.

-Zastosuj w praktyce metody i techniki storytellingowe, aby zachęcić uczniów do stworzenia filmu przemawiającego do odbiorców, jak również dostosowanego do TikToka i mającego wpływ na walkę z dezinformacją.

7.2. Cele modułu dla uczniów

-Zastosuj wiedzę zdobytą podczas sesji: poświęć czas na opracowanie scenariusza (to, co pojawia się na skrypcie, jest tym, co powiemy na wideo) i spróbuj przekształcić swój oryginalny film weryfikujący fakty w interesujące wideo, które zostanie opublikowane w wybranej przez siebie platformie mediów społecznościowych i obejrzone na całym świecie.

● Odwołaj się do swoich odbiorców, korzystaj z wiarygodnych źródeł i pamiętaj, że chodzi o storytelling i fakty.

7.3. Efekty uczenia się

●Przekształcenie tekstu weryfikującego fakty w scenariusz.

●Nauka i zastosowanie umiejętności opowiadania historii, nagrywania, edycji i publikowania.

● Umiejętności edycyjne i wydawnicze: rozpoznanie i zastosowanie w praktyce technik pozwalających na publikację filmów na TikToku i uczynienie ich interesującymi dla wybranej grupy odbiorców.

7. Narracja przeciwstawna w klasie

• 7.4. Podsumowanie

Podobnie jak w przypadku sesji sprawdzania faktów, zajęcia z kontrnarracji mają głównie charakter praktyczny i skupiają się na zachęcaniu studentów do wykorzystania umiejętności nabytych podczas szkolenia. Uczniowie będą mogli połączyć umiejętności sprawdzania faktów i wiedzę kontrargumentacyjną, aby stworzyć filmy w celu zaangażowania większej liczby odbiorców. Celem jest określenie tematu, nad którym można pracować, stworzenie scenariusza i opracowanie filmu, w naszym przypadku do publikacji na platformie TikTok.

Kontrargumentacja jest równie silna jak storytelling i fakty wykorzystane do stworzenia scenariusza i filmików.

7. Narracja przeciwstawna w klasie

• 7.5. Przykłady i dynamika

Podobnie jak w przypadku sesji sprawdzania faktów, zajęcia kontrargumentacyjne również rozpoczynają się od wcześniejszej pracy nauczyciela nad wyborem informacji lub fragmentów wiadomości, które mają być sprawdzone przez uczniów. Powinny one dotyczyć tematu, który jest znany uczniom. Najlepiej, aby niektóre z nich były fałszywe, inne wprowadzały w błąd, a jedna lub dwie zawierały słowa, których nie da się zweryfikować (opinia pomieszana z danymi). Ważne jest, aby te treści były już wcześniej sprawdzone pod względem prawdziwości faktów lub aby nauczyciel miał wskazane wiarygodne źródła, które ułatwią ten proces.

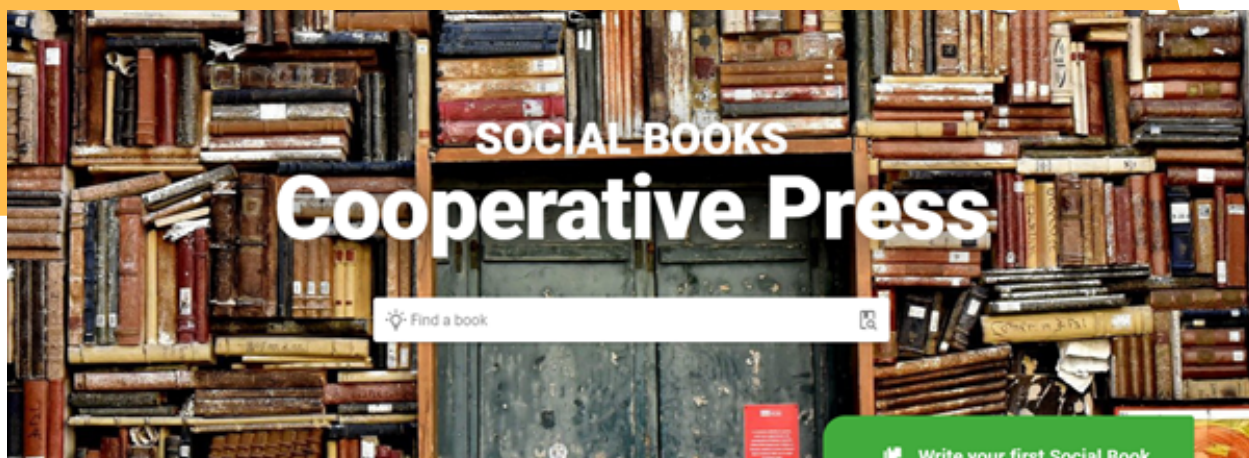
7. Narracja przeciwstawna w klasie

Nauczyciel powinien podzielić klasę na małe grupy (około czterech lub pięciu uczniów na grupę) i każda z nich powinna wybrać informację do zweryfikowania. Kiedy uczniowie rozpoczną pracę nad sprawdzaniem faktów, rolą nauczyciel jest doprowadzenie ich do momentu połączenia procesu sprawdzania faktów z pomysłami, które wykorzystają podczas przygotowywania scenariusza. Nauczyciele stają się przewodnikiem w opowiadaniu historii, który pokazuje ścieżkę, zachęca do stawiania kroków i obserwuje jak uczniowie tworzą własne skrypty.

Pod koniec tego procesu nauczyciel ma pełen ogłęd tematów nad którymi uczniowie chcą pracować i może zacząć wspierać ich w pisaniu scenariusza a następnie w tworzeniu filmu. W ostatniej części sesji proponujemy burzę mózgów na temat treści scenariusza biorąc pod uwagę, że musi on mieć długość 1 minuty, być skierowany do młodych ludzi w ich wieku i wymaga kilku sesji na opracowanie.

The digital books creator

SOCIAL BOOKS CREATOR

Archilabò – Società Cooperativa Sociale

Kreator Książek Współtworzonych (Social Books Creator – SBC) to aplikacja internetowa przeznaczona do tworzenia szeroko dostępnych zasobów cyfrowych, zwanych książkami współtworzonymi (social books) ze względu na ich kooperatywny charakter.

SBC umożliwia wspólne pisanie, poprzez tworzenie grupy autorów, która może składać się z nauczyciela (lub nauczycieli) i uczniów. Mogą oni wspólnie wybrać temat książki współtworzonej i opracować jej treść, układ, długość i inne aspekty typograficzne. Aplikacja internetowa jest dostępna w różnych językach: włoskim, niemieckim, niderlandzkim, rumuńskim, hiszpańskim i angielskim.

SBC składa się z dwóch głównych komponentów:

- edytora książek współtworzonych (Social Books Editor), narzędzia do pisania włączających i multimedialnych podręczników cyfrowych,
- repozytorium dostępnych podręczników cyfrowych stworzonych za pomocą SBC (Social Books Cooperative Press). Tutaj użytkownicy mogą przeglądać lub pobierać książki współtworzone bez rejestracji i opłat.

The digital books creator

Aby skorzystać z edytora książek współtworzonych, należy podjąć następujące kroki:

1. Założenie konta.
2. Uzupełnienie informacji o profilu.
3. Utworzenie nowej książki i zdefiniowanie jej ustawień (czcionka, orientacja strony, licencja Creative Commons itd.).
4. Uporządkowanie struktury rozdziałów, która będzie zgodna z indeksem książki.
5. Utworzenie grupy i udostępnienie książki. Proces współpracy w Kreatorze Książek Współtworzonych (SBC) opiera się na różnych rolach i obowiązkach: właściciel książki zatwierdza lub blokuje modyfikacje zaproponowane przez innych członków grupy.
6. Każdy członek grupy może wprowadzić różne rodzaje treści (tekst, lista kontrolna, lista, obraz, kod html, inne języki kodowania, linki itd.).
7. Po zakończeniu prac nad książkami współtworzonymi, właściciel może opublikować je w repozytorium i udostępnić.

Projekt współfinansowany w ramach programu Unii Europejskiej „Erasmus+”

The digital books creator

• Metodyka współpracy przy tworzeniu cyfrowego podręcznika

Jeśli chcesz wprowadzić Kreator Książek Współtworzonych (SBC) do swoich codziennych zajęć dydaktycznych, znajdziesz tutaj wskazówki i kroki, które możesz podjąć, aby usprawnić swoją pracę i zaangażować uczniów w tworzenie treści cyfrowych.

Metodologia jest podzielona na sześć etapów, zgodnie z chronologicznym porządkiem zadań, które przyczyniają się do rozwoju zarówno biegłości cyfrowej, jak i umiejętności współpracy.

Etap 1: Temat i cele

- Wybierz z uczniami temat książki współtworzonej: możesz przedstawić klasie kilka propozycji lub nakreślić wcześniej ustalony temat.
- Zdecyduj wspólnie z uczniami, jakie są wasze cele.

Etap 2: Podział uczniów na grupy

- Kryterium podziału uczniów na grupy może być oparte na stylu uczenia się uczniów lub preferowanych przez nich tematach. Im bardziej heterogeniczne grupy, tym bardziej rozwijane są umiejętności związane z uczeniem się we współpracy i współdziałaniem.
- Wyjaśnij uczniom, jak szukać i wybierać zasoby internetowe w szkole lub w domu (wykorzystaj metodologię czytania lateralnego i demaskowania informacji, aby uświadomić im pojęcie dezinformacji i dezinformacji w sieci).
- Zebrane materiały możesz udostępnić w folderze w usłudze chmurowej (Drive, Dropbox, iCloud, itp.) zgodnie z preferencjami instytucji.

The digital books creator

Etap 3: Wybór materiałów

- Dokonaj selekcji treści do późniejszego wprowadzenia do SBC: zastanów się, jakie obrazy, teksty, informacje powinien zawierać każdy rozdział lub podrozdział książki.
- Oceń z uczniami zasoby znalezione w sieci i ponownie utrwal to, czego nauczyli się o fake newsach i wiarygodnych treściach cyfrowych.
- Zaleca się wprowadzenie dyskusji na temat praw autorskich, licencji i sposobów ponownego wykorzystania materiałów dostępnych w Internecie.

Etap 4: Projektowanie i struktura

- Rozpocznij opracowywanie treści z uczniami.
- Określ priorytety i kolejność tematów.
- Zaprojektuj przystępną sekwencję połączeń między materiałami (jak wygląda scenopis twojej książki współtworzonej?).
- Przygotuj indeks haseł, który będzie pasował do struktury rozdziałów stworzonej w edytorze książek współtworzonych.

The digital books creator

Etap 5: Wprowadzanie treści

- Każdej grupie przydziel rozdział, nad którym będzie pracować.
- Pamiętaj, że propozycje modyfikacji dokonywane przez uczniów muszą być zatwierdzone przez właściciela grupy zanim zaczną obowiązywać. Może to być okazją do dyskusji i konfrontacji w celu osiągnięcia wspólnego rozwiązania.
- Obserwuj i oceniaj zdolność swoich uczniów do radzenia sobie z pisaniem we współpracy i uczeniem się we współpracy.

Etap 6: Prezentacja końcowa i ocena

Prezentacja ostatecznej wersji ebooka na zajęciach musi być traktowana jako integralna część procesu tworzenia i jest okazją do dyskusji wśród uczących się i z Tobą.

Przy ocenie, jak wspomniano wyżej, można wziąć pod uwagę analizę następujących parametrów:

- umiejętności cyfrowe,
- umiejętności korzystania z informacji obok wiedzy wynikającej z podstawy programowej,
- umiejętność współpracy.

Aby uzyskać więcej informacji o Kreatorze Książek Współtworzonych (SBC), odwiedź stronę:

<https://cooperative-press.eu/>

GenZ Lateral Reading in LLOR

Introduction

Initially, together with the management of our school, we agreed that we would focus the experience on the tutoring group of the teacher involved in the project by LLor, Professor Mikel Martín. His group was from 4th ESO, students between the ages of 15 and 16. A total of 30 students.

Five tutorial sessions were held. The structure was the following:

- In the first three sessions, the bases were explained from the guide on lateral reading.
- The characteristics of the people who receive information.
- The excess of information and media in the s. XXI.
- The types of misinformation.
- How to spot fake news. Basic aspects of side reading.
- Tools to contrast information.

In the two following sessions, different cases of false and true news were studied. The object was to apply the knowledge acquired in the two previous sessions to discover the key elements that allow us to reveal whether a piece of news is false or not, what intentions there are...

The initial theme to study the cases was false news around COVID, but a more diverse theme was chosen and closer to the social reality of the students. This is how issues of diets, covid, politics, immigration, the La Palma volcano appear...

Finally, students are the ones who look for false news and true news to share with other groups and play with each other to detect them.

Case studies

	<p>Case 1 “Muslim immigrants marry girls who have European passports to become European citizens.”</p> <p>In a situation of increasing immigration from the Middle East, media related to the Spanish extreme right, such as Caso Aislado, launch these statements to generate division and controversy, through xenophobic messages against muslim immigrants. The news itself is already detachable because when he says that they marry girls, he already has a clear intention to exaggerate.</p>
---	---

	<p>Case 2 Casado: "There are teachers with instructions not to let children who speak Spanish go to the bathroom."</p> <p>Pablo Casado was the top leader of the Popular Party in Spain, the second party in votes. In a context in which Catalonia is committed to a linguistic model that allows the existence of Catalan in schools in the face of the inexorable advance of Spanish, politicians like Casado use lies and manipulation (he currently has a complaint in court) to generate a conflict and thus obtaining more votes in regions of Spain other than Catalonia. The news comes from a prestigious newspaper such as La Vanguardia and the video shows that Pablo Casado affirms it.</p>
	<p>Case 3 "Tourists dance in silence against their will under hallucinogenic effects on the beaches of Tenerife after inhaling toxic gases emitted by the eruption of the La Palma volcano. This is happening."</p> <p>Due to the eruption of the La Palma volcano, the fact that the gases emanating from the volcano reached the rest of the islands of the Canary Islands archipelago began to spread and could cause hallucinogenic effects. The video of the image offered the dancing of tourists on a beach that had nothing to do with the place or the moment, but with a party.</p>
	<p>Case 4 "Orange lady, you are confined for 7 days by health protocol. It has been worth the investment of money for the test."</p> <p>During the Covid pandemic, fake news circulated with great ease. When the antigen tests appeared, possible false positives were discussed... among other news, things circulated such as the fact that the acid in oranges or lemons gave positive results in that test. There was a time when the usefulness of the tests was doubted and news like this helped to increase the doubts at a time of difficulty.</p>

Outcomes reporting

After the initial sessions in which the GenZ tool was introduced to the whole class, we divided the students into different groups to analyse the different cases applying the basic concepts learned to identify possible false news and search through reading techniques. lateral and online tools to really find out who was behind each story and if they had interests. Basically, they followed the steps to see if the news generated emotions and then they looked for information on the authorship, if there was any

ideology associated with the authorship, they looked for the source of possible images and contrasted that news in other sources.

Regarding the different cases, they were very interested in discovering the intentionality from politics to influence voters. There were three news articles in this regard and it generated a lot of debate among them. Surely the political issue, although initially it might seem uninteresting, was the most interesting on his part. The conclusion they reached is that the politicians were making headlines with a totally partisan interest, and that there were parties linked to the press that participated in the spread of false news. The case of the La Palma volcano and the case of the antigen test already warned it as false and funny at the same time, despite the fact that the covid test had generated so much doubt among the population.

Finally, they found it fun that they were the ones looking for false and true news to share with other groups and make them discover what was true and what was false. In some cases they discovered that there is true news that, even if it seems false, contrasting the source allows us to discover that it is true.

Conclusions

The pooling of all the groups showed that the learning had been successful because in most cases they were able to get to the end and in all of them they used the strategies appropriately. They found it very interesting and highly recommended to implement this program in their course. They were surprised to find out that on some occasion they had surely been the protagonists when it came to sharing possibly false news related to their interests. They found the dynamic of discovering fake news interesting.

Finally we passed a group survey to the students to collect their feedback. We can see the summary of their responses below.

1. At first glance, what feelings and emotions did this post inspire in you?

- The most common answers, depending on the case were: Hate, grace, surprise, impact, doubt, anger, disillusionment, exaggeration, injustice

2. Is it possible to detect the author or -in general terms- the origin of the message you just examined?

- The results were:

YES 86%

NO 14 %

The negative response referred to the use of twitter, especially if the account was not verified.

2a. If so, have you found any information about this? What do other sources say about the author / organization behind the content? Describe the process of your search.

- 3_I opened Twitter and saw that putting the username I could not find the Tweet. That is to say that the news is false.

- 1_ Yes, looking for the name of the author of this news I was able to find that the author of this is the largest professional network in the world, and with this, we can draw the conclusion that perhaps this news is true.
- 1_ There is no information about this title on google, other websites such as the sixth say that it is a source of fake news linked to the vox party.
- 2_ I searched through Google doing a search on youtube in order to see other videos from their channel (the place where they took the news), this way I can know that it is what they post often. I also searched Wikipedia to find out about its history and its relationships with political entities and finally international articles on the reliability of La Vanguardia.
- 4_ Looking at his Twitter account, everything he posts is similar, exaggerating and looking for controversy
- 2_ I read that on Wikipedia Pablo Casado is described as a Spanish ex-politician who held the presidency of the Popular Party until April 2022. Then I searched for opinions or ways of seeing this politician on different pages and found an article in "El Diario" called "Pablo Casado does a bit of grief" in which he criticizes his way of acting politically. And I also found an article called "Pablo Casado, victim of his inconsistency" published by "L'Espanyol" which like the other criticizes his way of presiding and highlights his weakness and inconsistency and that of his team.

2b. If not, what kind of operations did you perform to locate the source by searching the search engines?

- 3_ Well, in the news there was a photo of the tweet with a link to the tweet, I went in, and then I went to Twitter.

3. A. Are you able to detect the source contacts (website, social media accounts, email, address, headquarters, etc.) directly from the post? If not, how did you navigate the web to locate them?

- 4_ With the post I can only know your username when you started on Twitter and your date of birth, but it could be invented. I knew this because it is the information that Twitter gives me, it is very difficult to know more when we are on a social network.
- 1_ Directly from the publication, I could only find the name of the author, but searching the internet for her name and the page that puts it there I was able to find the other data.
- 1_ If you search on the internet you can find your Twitter, directly from the source to any social network
- 2_ You can't necessarily find them, I do have to say that the logo of the newspaper appears and that in this way you can easily identify and guess the contacts. I would say that it can be detected with the naked eye.
- 2_ Yes, you can access the "La Vanguardia" Youtube channel where you can find Instagram, Twitter, Facebook, and even the official website.

B. Considering the source's website and social media, what other types of content do you usually share?

- 3_ Share tweets with a humorous tone, making fake new is also a sarcastic video with a humorous intention. As far as I can tell, just upload content to Twitter.
- 1_ This website usually shares different content related to cases around the world ...

- 1_ They say it's a fake news story linked to the vox political party
- 2_ Usually shares short videos of news, interviews, and information about national and international political events.
- 2_ Usually shares the content of all kinds such as sports, economy, social, society, international, events, cities, and opinions.

4. Does the language of the publication seem appropriate and correct? If not, highlight phrases, words, or graphic notes that make you hesitate.

- 3,4 Personally I find it appropriate for the type of content you upload. Use one tone or another depending on the joke or comment you want to make, then you should not always use the same style.
- 1_ At first glance, the language seems appropriate and quite correct.
- 1_ Yes
- 2_ It seems appropriate, the headline is a quote from a phrase said in a political speech with a politician who does not contact you with reality, but the newspaper makes it quite clear that it is not necessarily what they think.
- 3_ It's correct, it's in English, most people can understand it, and the news is well worded
- 2_ I think a fairly appropriate and formal vocabulary.

APPROPRIATE 86 %

NON APPROPRIATE 14%

5. Is it possible to detect the date of publication? Otherwise, how can you find proof of the time to which the news/photo belongs? Can you tell if the information/content has been reviewed or updated?

YES 86%

NO 14 % (CASE 2)

6. What about the topic/theme of the post: what do other sources say about the information / topic it deals with? Describe the process of your search.

- 3_ The tweet criticizes the fake news about the volcano of La Palma. In the journalistic article of the link different tweets meet, some humorous, others of people spreading fake news, in these cases the journalist responds to them all with a logical explanation, and other tweets with people who do not believe in the volcano is that is, volcanic negationists, in these cases an explanation is also given.
- 1_ Searching the internet I was able to find related information but not directly the same as in the publication and with the same content / information / news.
- 1_ I googled the headline of the news and nothing came of it
- 2_ Most sources say the same thing as in this post. If we look for articles about the same event we find that most newspapers are limited to quoting Pablo Casado and not making riskier headlines.
- 3_ There are people who take this fact out of context, and others who deny it, are two opposing sides. I just searched Twitter for the name Obama and the woman in the news.
- 2_ I searched the internet for the different opinions of Pablo Casado's speech which was harshly criticized as it is said to be fake news.
https://www.lavozdeg Galicia.es/noticia/espana/2021/12/19/criticas-casado-docentes-dejan-ir-bano-habla-castellano/0003_202112G19P20994.htm And I have also found the

publication of "El Diario" which is totally against these words.

https://www.eldiario.es/galicia/pablo-casado-alimenta-bulos-hablan-ninos-torturados-catalunya-hablar-castellano_1_8589801.html

7. A. How can you contrast that the visual material (photo / video / infographic) is real and not manipulated? Can you find out its origin?

- 3_If I go to Twitter and look for the user, all his tweets will appear. If I click on the account's tweet search engine and type "tourists," I find the tweet in the photo and I can check that the capture isn't manipulated.
- 1_Finding out if the author and website are trustworthy. Looking to see if there is other similar news to see if it is true and not distorted news...
- 1_No photo
- 2_Looking at the headline and the features, the post I determined was from a youtube video and I searched for its headline. In this way, I have verified that the photograph and the video are evidently from a speech by Pablo Casado in which he uttered the words of the headline.

After implementing the pilot program, the management and teaching team were informed about the advisability of introducing it into the 4th ESO tutoring program for students from 15 to 16 years old.

GenZ Counter-Narratives Activity in Llor

Introduction

Between December 12, 13 and 14, 2022, six groups of three and four people from 4th ESO were formed to prepare a current affairs project and in which they were asked to delve into it looking for false news that was related. Three face-to-face sessions were held and then they had more time to finish their videos. These products were presented as part of their projects, all related to the different conflicts of today.

Initially, they were presented with the basic ideas to unmask fake news with the help of the GenZ Tool working papers. Different examples of fake news were presented and the different elements studied were applied to unmask them. The next step consisted of searching for false news within their current affairs project and once detected and contrasted, making a tik-tok that synthetically explained the keys to why they were false, unmasking it. Previously, they were provided with a template to create a script

that would allow the video to be structured before putting it into practice. Despite the fact that six groups initially participated, only five made the script and four the videos, despite the fact that one of them was not a tik-tok.

The final products were very interesting because of their diversity. We expose the three that became tik-tok.

Case studies

	<p>Case 1 “The Kremlin accuses the United Kingdom of blowing up the Nordstream gas pipeline.”</p> <p>This group was carrying out a project on the Russian invasion of Ukraine and the socioeconomic consequences worldwide. In this context, they searched for the news of the blowing up of the Nordstream gas pipeline and some news about it, specifically one that revealed that Russia accused the United Kingdom of the blowing up that took place, all through the interception of a conversation between the Prime Minister of England with the American Secretary of Defense that took place just after the bombing and that was taken out of context by the Kremlin to falsely accuse them.</p>
	<p>Case 2 “The ministry of equality invests millions of euros of public money in a 25N campaign”</p> <p>The news was in the context of the commemorative acts of 25 N, day of the elimination of gender violence against women. The left-wing coalition government in Spain launched a media campaign that took advantage of media related to the right-wing opposition parties to decontextualize the investment of public money that had been allocated to that campaign. It is what denounces and unmasks this tik tok.</p>

Case 3

“Qatar hangs homosexuals”

During the project, there was controversy over the organisation of the World Cup by Qatar, a country that raises doubts regarding respect for human rights. In this context, a story was circulating on the networks that accused Qatar of hanging homosexuals. The students unmasked the news, revealing that the photographs corresponded to an act of protest held in Germany against executions carried out in Iran.

Outcomes reporting

In July 2022, during the Joint Staff Training Event in Barcelona, the teachers from the different participating schools attended the preparation session. Verificat colleagues presented us with the option of making tik tok videos with our students as a methodology to debunk fake news. This option was valued positively due to the increase in the use of this social network among our students.

Taking advantage of current projects by 4th ESO students (16 years old), the possibility of deepening their study was presented by making tik tok videos to unmask false news on the subject they were studying. A group of 23 students was formed, corresponding to a total of 6 work groups that attended the three training sessions. During the sessions they were trained to discover false news and from there, look for news of these characteristics within their projects and use what they learned with lateral reading techniques to dismantle it. Subsequently, each working group prepared a script, following the template proposed by Verificat to move on to making the tik tok video.

Finally, 5 of the six groups submitted their script proposal and only three of the six made a tik tok video. One group chose to make a presentation. The reasons for not preparing the videos were related to the opposition to disseminate their project on social networks, basically out of shame. The three groups that presented them valued their participation very positively and enjoyed the preparation and editing of the video. The three tik tok's are different. In one they show themselves talking, in another they opted for the option of dancing and showing written text, and in the other video they choose to speak and show only images from the news. To do this, we believe that it is key for teachers to leave a space for freedom and creativity for the video format. It is also interesting that it is the students who choose the specific theme, possibly within a more general proposal launched by the teachers.

Conclusions

The students who participated in the elaboration of the tik toks valued it very positively and encouraged them to include the proposal in the 4th ESO tutoring classes. This group of students, along with the one that participated in the implementation of the lateral reading techniques from the previous year, were invited to share their experience with other schools and all of them wanted to attend, thus showing their interest in the activity.

From the teaching staff, we are convinced of the need to include these proposals within the course programming. We find the methodology very appropriate because of how attractive it is to most students to be able to share their experiences with others.

GenZ Lateral Reading in Kürt Alapítványi Gimnázium

Introduction

The fake news articles were collected in two groups.

Group 1: They have been studying at Kürt for two years. They completed a year of intensive language learning and this is their second year in normal secondary education. They will graduate in 2024. They are very sensitive to controversial topics and have a democratic mindset. They chose the topic of hate speech but found that it is very difficult to avoid politics when it comes to the combination of hate speech and fake news so I let them choose any articles that contain fake news in the end. However, we left one of those articles in the collection for reference.

Group 2: They started Kürt Grammar School this year. Having worked together only for one month, we were busy with other topics (like getting to know each other) and mainly focused on strengthening their grammar. They were given a free hand in choosing the topic and the media of the news item, the only guiding principle was that they had to avoid politics related articles.

We took the fake news articles collected by these students and removed every piece of information related to the source of the article. What was left was the title, the picture(s) and the text itself. Before starting the work on the fake news articles in the two groups, we introduced them to the different types of fake news using extracts from the Gen-Z Guide and the ppt we prepared for the occasion. For the second phase of the work, we chose different groups: eleventh graders and ninth-graders. They hadn't seen the articles before and were interested to gather information about them. They worked in groups of 4-5.

Relevance of topics:

Hate speech is relevant in Hungary because people sometimes find it difficult to accept views, behaviours etc. that are different from the ones that are considered normal. In our school difference is a treasured value and being accepted is one of the fundamental rights, therefore hate speech is something that students are taught not to tolerate. The targets of hate speech could be all kinds of differences: sexual orientation, national identity, those who accept vaccines, those who do not accept vaccines, etc.

Vaccines are another controversial topic in Hungary, which many people get emotional over. It was difficult to find the truth among all the false information that we encountered, which didn't make it easy for people to believe in the efficacy of vaccines.

We found an article that was published on 1st April and was intended to be false but looked so scientific and professional that many people actually believed it was true although it is obviously a lie. It shows how easily people can be deceived and the article itself is very funny.

Case studies

Case 1

The article says that floating bunnies have been photographed recently by a nature photographer. The explanation for the strange phenomenon was that these creatures consumed higher amounts of helium due to their diet and this made them 'fly'. Their strange ability even made them quite dangerous for airplanes near airports.

Váratlan helyekről éri a gyerekeket a LMBTQ-propaganda

Case 2

According to the article children have become one of the primary targets of LGBTQ propaganda. Today, LGBTQ sensitization can also be found in stories for young children, which has been integrated into the school curriculum in more and more places with the participation of various lobby groups. These ideas have many supporters even in the world of science, and highly controversial theories are emerging that make it natural, for example, for a young child to think of himself as transgender, and parents accept this and are preparing for gender reassigning surgery. As such extremist tendencies and movements as 'Black Lives Matters' (considered by some to be a terrorist organization), or the radical Antifa, have become more prominent within international left-liberal interest groups, extremism is becoming increasingly prominent among the left's central gay agenda.

Through various campaigns, they try to make the majority of the society accept the increasingly extreme aspects of the LGBTQ subculture.

They also try to start sensitizing children as young as possible, and in this the corporate world and (left) cultural policy are often willing partners. For example, an education portal called Welcomingchools.org urges teachers to explain the various terms and definitions of the LGBTQ subculture to primary school children in detail.

Among other things, the teaching of terms such as cisgender, gender expansive, non-binary, intersex, pan-sexual, and transgender is suggested. In addition, on HR issues, the organization affiliated with the Soros network also encourages educators to cite specific examples along with the various terms for the sake of clarity.

Case 3

Alexander Gincburg, director of the Gamaleja Institute, which developed the first Russian vaccine against Covid-19, said at a meeting on Friday that after Sputnik V, patients could be revaccinated with "any" widely used vaccine against the new coronavirus. The academic specifically named Moderna, Pfizer, and AstraZeneca. He added that the manufacturer is responsible for any side effects caused by these vaccines.

Case 4

The caption says that in Italy people started to cover crosses in cemeteries because they don't want to offend anyone with different religions. This isn't true. Based on a tradition, they veil the crucifixes and statues in cemeteries and temples a week before Easter beginning from Palm Sunday (it is the day when Jesus went to Jerusalem). The statues and crucifixes are unveiled before Easter and this tradition is a kind of preparation for one of the most important Christian festivals.

Outcomes reporting

Even though the students usually worked with the material at the end of their school- day, in their sixth or seventh lessons, they were interested in the topic and were eager to work. They were quick to find the source of the article but were less enthusiastic about delving deeper into the topic and finding more information about the theme or the author of the article. They quickly understood the task and the importance of learning how to deal with the fake news phenomenon. As for the topics of the articles, they found them relevant for the topic of fake news as well as for their age group. After working with the students for several hours, it seemed to us that they need this kind of training even though sometimes they think they already know what dangers they are facing on the Internet.

Case 1: This is a funny article that was published on the first of April. It was intended to be fake but it was so brilliantly made and looked so genuinely scientific that many people actually believed it was true.

Case 2: The students chose this article because they are very tolerant and quite sensitive to such topics and think it is their right to know as much as possible about this one in particular.

Case3: The fake news phenomenon became much more serious due to the Covid-19 epidemic, partly because of the new and unknown virus, partly because of the restrictions and the resulting isolation of people that the epidemic caused. This is what made the topic extremely relevant for both the students and the research.

Case 4: The topic of migration and migrants is quite controversial in Hungary, that is why students chose articles related to this topic as well. It shows how easy it is to mislead people who do not know much about other people's culture with articles that show a phenomenon from a specific, possibly incorrect angle.

After we were acquainted with the different types of fake news on our second transnational meeting, we could see that the students' collections demonstrated an array of different kinds of disinformation (satire, false context, misleading content) – as if they had consciously tried to collect different kinds of news items.

Students' responses:

1. Students said they often felt something was not right about the articles, found them strange or even shocking.
2. The majority of the students easily found the source of the article but three groups out of the fourteen couldn't find the source.
 - 2.a About half of the groups found further information about the author of the article in the article itself but only one or two groups went on to look for more information about the author on the Internet.
 - 2.b The students used search engines, mainly Google.
- 3.a Some of the groups searched for more information on the webpage where they found the article, most of them didn't understand the question.
- 3.b The students found different contents the webpage of the sources shared, e.g. political articles, articles related to nature, health, vaccines etc.
4. Most of the groups found the language of the article appropriate, only two groups found the language offensive
5. Five groups found the date of publishing, one group couldn't find it.
6. Three of the groups looked at other sources in connection with the topic of the article. They found that other sources had similar opinions, or, in connection with the floating bunnies, they couldn't find any articles on the topic because it was obviously fake.

7.a Most of the students couldn't judge if the pictures were fake or not, in the case of the bunnies they thought they were actually hopping, not floating.

7.b Students tried to establish a connection between the picture and the article.

Overall, we considered the implementation of the project a success in our school. Both teachers and students who were involved in the process found it useful and rewarding to discuss the topics and work with the articles.

GenZ Counter-Narratives Activity in Kürt Alapítványi Gimnázium

Introduction

Date of production: November 2022

Description of the students:

The counter-narratives were created by a 10th-year class (students aged 16-17). First we introduced the topic to them: we talked about fact-checking companies (Verificat, Spain, Pagella Politica, Italy and Lakmusz, Hungary). We also showed them the articles collected by the other groups earlier as well as the teacher video we had created during the Joint Staff Training Event. After that, we introduced the script format and showed the students how to make Tik Tok videos (they were probably better at it than us).

Cider (that is their chosen name) is not an easy class, they are very creative and inventive but have their own way of thinking, which teachers often find hard to deal with. In this project they were cooperative and even enthusiastic, they found the task inspirational.

Case studies

	<p>Case 1 In this video the students claim that bunnies don't fly and there are no plants containing helium. They also cite that the article was published on April Fools' Day.</p>
	<p>Case 2</p>

	<p>In the second video students wanted to point out that there were some fake news in connection with the Covid-19 epidemic and the vaccines, which made it difficult to fight the epidemic. They also claim that spreading fake news has become much easier and faster in the age of social media.</p>
	<p>Case 3 In the third video the students showed they were really inspired by the teacher video. They list some 'facts' that serve as evidence that the missiles that struck Poland had come from the Ukraine, not Russia.</p>
	<p>Case 4 In the fourth video the students call attention to the fact that celebrities can also spread fake news and are quite effective in that, too. The students warn us and their fellow students to check information from multiple sources.</p>
	<p>Case 5 The fifth video is about homophobia. The student claims that in Hungary homosexuality is not accepted by many people. He denies that in schools there is gay propaganda encouraging young children to undergo gender re-assigning surgery.</p>

Outcomes reporting

During the Joint Staff Training Event in Barcelona, in July 2022 we, teachers, learnt the methodology of creating a TikTok video that would help debunk fake news. We watched several samples and were given a template to write the script and design the video. We also created our own version using one of the article from the fake news collection of our school described earlier.

In Hungary, we started to implement the project in autumn, 2022. Before the video project, we prepared a summary translation of the disinformation presentations we had received from our partners, Verificat and Pagella Politica in our meetings. We presented the translation to our students and also showed them sample videos. We wanted to bring the topic as close as possible to them, therefore, after students were introduced the topic, we invited two journalists from Lakmusz, which is one of the Hungarian fact-checking companies. They made a presentation for the students, who actively participated and made wise remarks during the

presentation. The fake news articles the two representatives of Lakmusz brought were in Hungarian and they were about the ongoing protests by Hungarian teachers taking place in Hungary.

After this lengthy introduction, we thought the students were ready to start creating their videos. During the counter-narrative test, we decided to give the students as much freedom as they required. They could choose the topic and the format of the video but all of them considered it important that the videos should be educational as well as entertaining.

The videos have shown how much the students learnt during the whole process: in the videos they shared techniques to avoid being deceived by false information. They took the task very seriously and carried out quite some research into their chosen topics. They decided not to stick to the original Hungarian fake news collection but chose new topics as well, flat-earth believers and the Ukrainian war, according to their taste and interest.

The videos differ in layout: some students found it embarrassing to appear in the video, others found it absolutely natural. That's why they chose different formats – we didn't force them into appearing in the video at all. We could see that the students were definitely inspired by our video: they decided to use the same article or the same layout, expressions, and were even trying to imitate us in one of the videos.

Conclusions

We are thoroughly convinced that our students learned a lot during the process: they had been familiar with the fake news phenomenon, but they had never thought they could use TikTok videos to help the fight against them. They hadn't known about the Italian, Spanish and Hungarian fact-checking companies, either. Overall, the implementation was really successful and informative for all the participants.

GenZ Lateral Reading in Real Colégio de Portugal

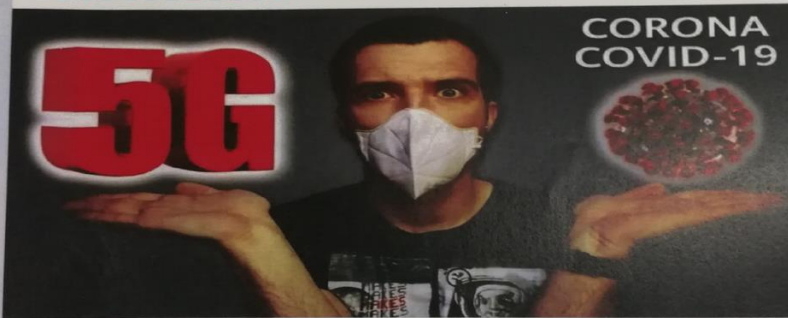
Introduction

The topic was introduced to the classroom in 2 phases through 3 classes and workshops. A total of 20 students participated in the activities, and the classroom was divided into five groups of 4. The topic of fake news and the methodologies was introduced to a student through PowerPoint presentations and Q&A sections, and workshops where students were asked to apply the fact-checking methodologies to case studies. In the first phase of the introduction to the topic, 20 students were recruited to participate in the project. Over the course of the second phase of introduction to the topic, workshops and info sessions were used to teach students the fact-checking methodologies of Lateral and Vertical Reading using the lesson plans shared through the Gen z guideline. Through 3 workshops, the dissemination of the fact-checking methodologies allowed students to collect 5 case studies of fake news distributed on social media and circulated in Portugal. These case studies were analyzed through the questions shared in the Gen Z tool.

Case studies (please add lines if necessary)

 <p>Celebs-now</p> <p>NEWS CELEBRIDADES CARACTERÍSTICAS TELEVISÃO BLOG JOGOS MÚSICA FILMES ESQUISITO ESPORTES</p> <p></p> <p>Há relatos de que Justin Bieber sofreu um pequeno acidente de carro esta semana enquanto dirigia em uma Ferrari em Los Angeles. Até mesmo a polícia confirmou que o popstar de tamanho reduzido estava em um acidente.</p> <p>A linha oficial é que não houve feridos ou danos ao carro de acordo com as autoridades.</p> <p>No entanto, descobrimos algumas notícias chocantes de que a jovem cantora já faleceu e foi substituída por uma aparência imprudente. Há muitas evidências concretas para apoiar isso também, se você souber onde procurar. Parece que <i>Justin Bieber está morto</i>.</p> <p>Primeiro, há a mudança em sua personalidade. Por um tempo, Bieber foi tão saudável quanto possível, mas relatos recentes mostram Bieber ser brattish e de temperamento rápido. É óbvio que a separação com Selena Gomez é resultado do jovem cantor não ser capaz de lidar com esse novo impostor, não querendo rebocar a linha da gravadora sobre isso.</p>	<p>Case 1</p> <p>Case study 1 is a report on singer Justin Bieber's alleged death.</p> <p>“There are reports that Justin Bieber was in a minor car accident this week while driving in a Ferrari in Los Angeles. Even the police confirmed that the undersized pop star was in an accident.”</p>
	<p>Case 2</p> <p>Case study 2 is a post that relates Covid-19 's vaccine and 5G technology. “Every Psychosis pandemic was necessary because the world government in the shadows would vaccinate and install a chip to kill people in large quantities, in order to</p>

OMS, mas a Alemanha violou a regra, agora a OMS haverá processos judiciais em todo o mundo por encobrir tantas mortes e o colapso das economias de muitos países e todos vão entender porque foi emitida a ordem para enterrar os corpos imediatamente sem uma autópsia e marcá-los como extremamente contaminantes.*
 *Aqui está o porque o gel antibacteriano e o dióxido de cloro funcionam...!
 Toda a PSYCHOSIS PANDEMIC foi necessária porque o governo mundial nas sombras quer vacinar e instalar um chip para matar as pessoas em massa, para controlar a população e reduzir a população mundial.

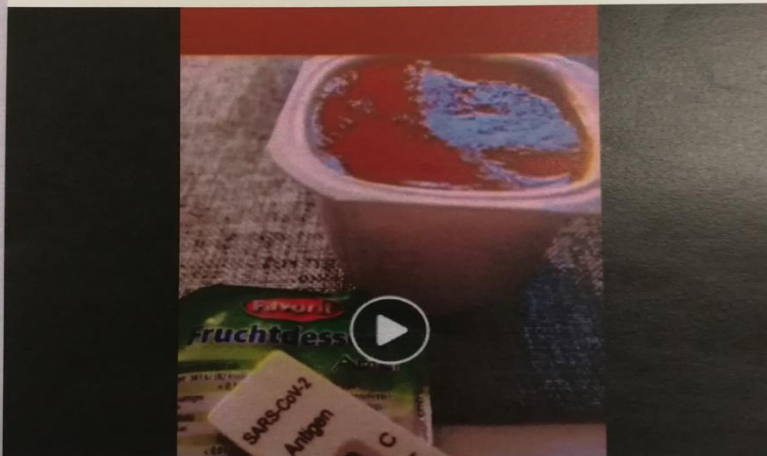
244 70 comentários 115 partilhadas
 Gosto Comentar Partilhar

control the population and reduce the world population.”

news/posts/2736523983227025)

Olhar Atual
 13 de dezembro às 09:10

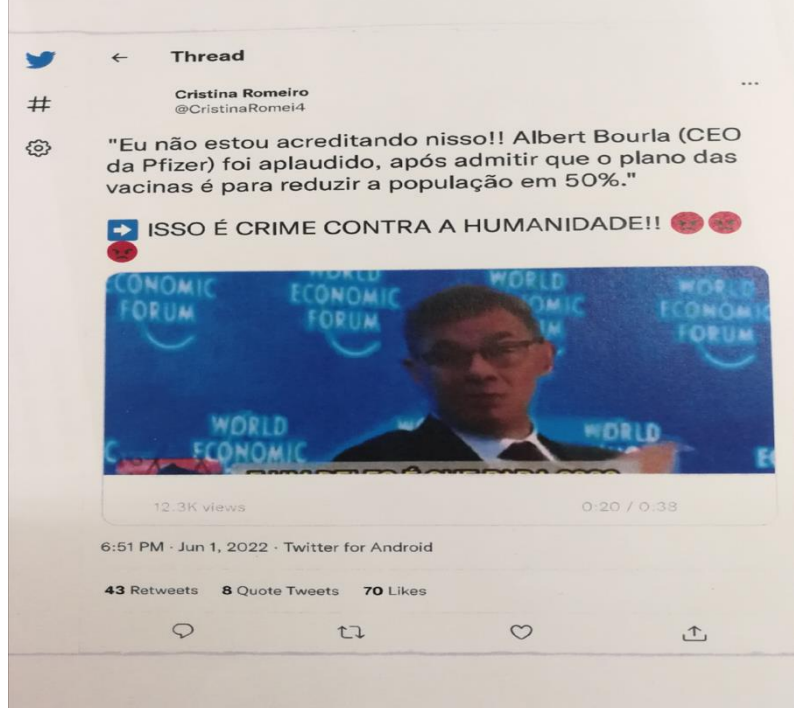
Casos na Europa estão "subindo" muito segundo as estáticas...
 Com base nesse critério o Lockdown na Alemanha tanto quanto na Áustria e em muitos países europeus serão prolongados até o ano que vem, e quem sabe nao possa ser ainda novamente adiado?
 É realmente uma situação preocupante onde temos muito "medo" do vírus, né?
 Ainda mais quando até mesmo um Pure de Maça da resultado positivo para Covid.
 Por Michel Marina

Case 3

Case study 3 attempts to debunk Covid-19 test efficacy.

“Cases in Europe are rising a lot According to statistics, based on this criterion, the lockdown in Germany as well as in Austria and in many European countries will be extended until next year and who knows, it might not be postponed yet again? It is really a worrying situation where we are very afraid of the virus. Even more so when even apple sauce tests positive for COVID.”

	<p>Case 4</p> <p>Case study 4 includes a false report on Pfizer Ceo’s plan to reduce the human population through the Vaccine produced to reduce the effects of the virus and prevent its spread.</p> <p>“Albert Bourla (CEO of Pfizer) was applauded, after admitting that the plan for vaccines is to reduce the population by 50%. This is a crime against humanity.”</p>
---	---

Outcomes reporting

The research revealed that Generation Z is the term used to categorize the demographic cohort socialized over the course of late-stage capitalism, between the years of 2015 and 2020. As such, Generation Z has been brought up in an era dominated by the usage of digital technology. Therefore, most of their patterns of socialization, acculturation, and education experiences are intimately linked to the information circulated in the digital space. In spite of this intimate connection, the Gen-Z population is increasingly vulnerable to the spread of misinformation in the digital area. Social media has become the main source of misinformation for many Gen Zers, and teaching them how to fact check the overwhelming influx of information they receive daily is of utmost importance to Real Colégio de Portugal, Lisbon. Given the importance of this topic, RCP is thrilled to collaborate and learn from “Gen Z Remote Learning Systems to Inform Literacy and Digital Content Creation at School.”

The fact-checking methodologies taught to RCP students closely followed the guidelines and teacher training learned during the first mobility offered by the Genz remote learning Erasmus Project. Two approaches to fact-checking were shared with students, namely: lateral and vertical reading. The first approach, lateral task was relatively new to students; thus, having the genz tool guidelines, as well as the questionnaires helped teachers and students have a more tangible access to strategies used by professional fact-checking agencies. Incorporating the questions that led students to read the news that appeared and were shared by and to them daily empowered them to engage the overwhelming amount of information they receive and share it strategically by avoiding the pitfalls of being the spreader of fake news. The use of strategies such as google reverse image search was enthusiastically used by students who reported enjoying the investigative process of sorting out the inconsistencies and lack of evidence and finally having the ability to expose the fallacies shared through fake news. Students were also able to become increasingly aware of the serious and dangerous unintended or otherwise consequences that the distribution of fake news could cause. The second approach, vertical reading, was already practiced by students. Therefore, it was seen through a critical lens compared to lateral reading, which allowed them to become more aware of and protected from fake news.

The topics shared through case studies included celebrities, body image, health, and technology. This news was distributed mainly by students' social Medianewsfeed (Facebook and Twitter). The implementation of the Genz tool happened through group work conducted during ICT classes, where the teachers' introduced students to all Genz tool questions and invited them to ask questions to clarify any confusion they might have had. Subsequently, students were given the hard copy of the Genz tool and asked to answer the questions. In the following class, students were sent the link to the google form that allowed them to introduce their answers to the google form that included Gen Z Tool.

Through applying the Genz guidelines, students learned to flag sensationalist titles such as the ones found in case study 1, the alleged death of singer Justin Bieber. The following quote was mentioned as a red flag produced to instigate feelings of despair, confusion, and sadness for the fans of the singer. The translated section reads: "The official line is that there were no injuries or damage to the car, according to authorities. However, we discovered some shocking news that the young singer has now passed away and has been replaced by a reckless looking one. If you know where to look, there's plenty of hard evidence to back this up. It looks like Justin Bieber is dead." In addition, students flagged the lack of reliable sources. The outdated image, which they found through a reverse google image search, belonged to a screenshot of an old video released by the singer at the beginning of his career as evidence that the article was an example of fake news. Case study number 2 was sent to a student through a family WhatsApp group and, contrary to case study one, was easily recognized as an example of fake news due to the general scientific knowledge students felt they had as well as the information they had acquired through awareness campaigns designed to prevent the spread of fake news about Covid 19. Even students didn't report feeling vulnerable to the misinformation spread by the article; students did find it useful to be able to use lateral reading to collect evidence that could help them prove to elderly and misinformed family members that COVID-19 was a real virus with deadly consequences for many people. Students mentioned the following quote as revealing of the sensationalist and baseless nature of the articles: "There will be lawsuits around the world for covering up so many deaths and the collapse of economies in many countries, and everyone will understand why the order was issued to bury the bodies immediately without an autopsy and brand them as extremely contaminating." Citing this quote, students flagged the lack of scientific and legal evidence and the flawed explanation for the alleged order. After going over the Genz tool questionnaire, students also mentioned the lack of an identifiable author, the date of the original publication, and the actual site where the article was posted before being shared on Facebook, which is a red flag.

In addition, students also researched the account that shared the article and found other examples of anti-vaxer rhetoric substantiated by fake news about COVID-19. Students were also able to identify this article as an example of misinformation as the author seems to believe in the argument genuinely. Contrary to case study 1, which several students identified as an example of mal information, the authors seemingly intend to spread fake news about Justin Bieber's supposed death. Case study number 3 features an attempt to debunk Covid-19 test efficacy by citing a homemade experiment with apple sauce. Students were able to identify the author and the origin of the publication. After researching the author's bio and the publication, students pointed to findings that showed some articles that shared legitimate news and other contributions that could stand as examples of fake news. Students concluded that the publication should have better editors to guarantee the quality and truthfulness of the reporting done by the page's authors. Case study 4 includes a false report on Pfizer Ceo's plan to reduce the human population through the Vaccine produced to reduce the effects of the virus and prevent its spread. Students could find the author who, through a Facebook search, concluded that the same account had shared other articles that could stand as an example of fake news. A reverse google image search proved that the image used in the post was taken at the World

Economic Forum and not during a press conference about COVID-19's vaccine. Students were able to identify the post as an example of false context.

The data analysis breakdown of each question can be found below: Question 1, students reported feeling worried, surprised, sad, perplexed, and confused. Questions 2 and 2. a, 50% of the students could detect the author, and 50% couldn't detect the author on the post. Many students used social media and google searches to find information about the author. Questions 3a. 3b.: 80% of the students could detect the source's contact directly from the post. Question 4: 95% of the student's language seemed correct, but the evidence supported it seemed weak. Question 5: 100% of the students could find the source's publication date.

Question 6: 100% of the students reported that Cross-referencing the information exposed the post as fake. Questions 7. a and 7B: Students used google reverse image search.

Conclusions

Students felt that they were generally more aware of their vulnerability to sharing fake news. They committed to overcoming such vulnerability by applying the methodologies of lateral reading and check-list while doing homework and sharing posts on social media. Teachers found the implementation of lateral reading helpful in the process of building media literacy and critical thinking.

GenZ Counter-Narratives Activity in Real Colegio de Portugal

Introduction

The topic of counter-narratives was introduced to the classroom in three classes and three workshops. A total of 20 students participated in the activities, and the classroom was divided into five groups of 4. First, students were asked what they remembered regarding fake news and the methodologies introduced through PowerPoint presentations, Q&A sections, and workshops. After being introduced to the topic of counter-narratives, students were asked to produce examples of counter-narratives that could effectively debunk the case studies of fake news previously selected in an early phase of the project. Students were also given the option of working with new case studies. The workshops were used to teach students how to produce scripts and Tik Tok videos that could become. Through 3 workshops, students and teachers produced counter-narratives, hands, and Tik Tok videos that debunked fake news, which circulated on their social media networks. Students' comments revealed excitement to produce the concept of the Tik Tok videos and great resistance to appearing in the video. Therefore, after a lengthy negotiation process, students agreed to produce 3 videos they were uncomfortable sharing online and the concept, soundtracking, and script of 4 additional videos, which they asked the teachers involved in the project to appear on. The tasks of choosing the counter-narrative strategy, writing the script, searching for the trending soundtrack and visual effects, rehearsing with teachers and filming were divided among the 4 groups.

Celebs-now

Há relatos de que Justin Bieber sofreu um pequeno acidente de carro esta semana enquanto dirigia em uma Ferrari em Los Angeles. Até mesmo a polícia confirmou que o popstar de tamanho reduzido estava em um acidente.

A linha oficial é que não houve feridos ou danos ao carro de acordo com as autoridades.

No entanto, descobrimos algumas notícias chocantes de que a jovem cantora já faleceu e foi substituída por uma aparência imprudente. Há muitas evidências concretas para apoiar isso também, se você souber onde procurar. Parece que Justin Bieber está morto.

Primeiro, há a mudança em sua personalidade. Por um tempo, Bieber foi tão saudável quanto possível, mas relatos recentes mostram Bieber ser brattish e de temperamento rápido. É óbvio que a separação com Selena Gomez é resultado do jovem cantor não ser capaz de lidar com esse novo impostor, não querendo rebocar a linha da gravadora sobre isso.

autor desconhecido

falta de evidência

imagem desatualizada

Case 1

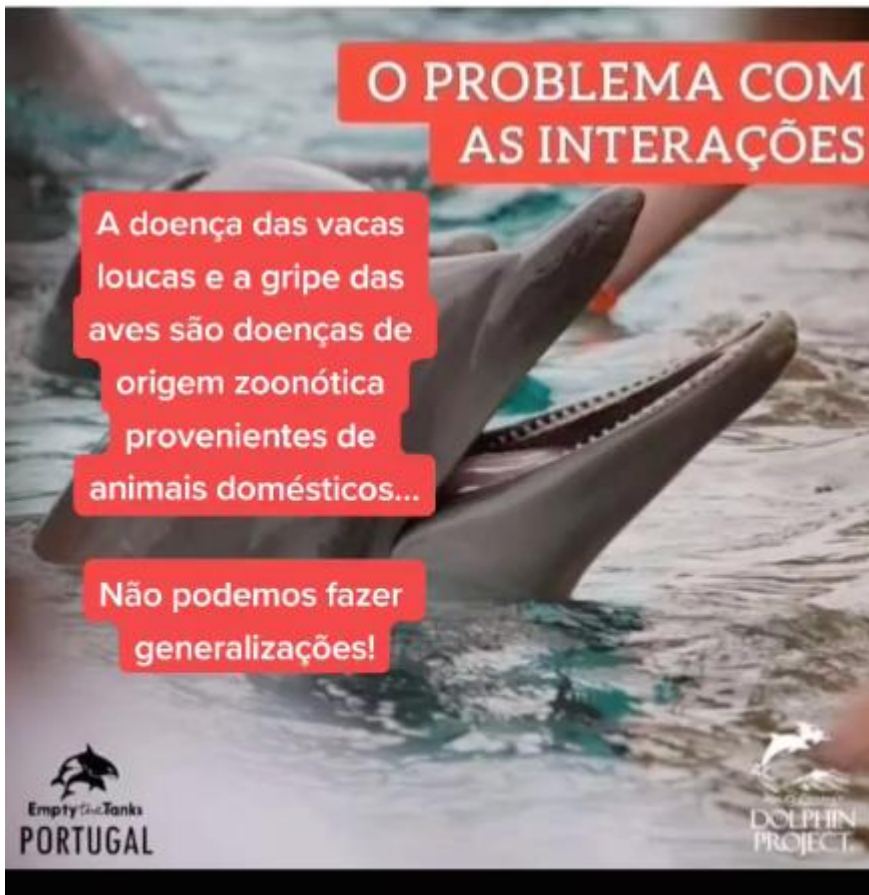
Case study 1 is a report on singer Justin Bieber's alleged death.

“There are reports that Justin Bieber was in a minor car accident this week while driving in a Ferrari in Los Angeles. Even the police confirmed that the undersized pop star was in an accident.”

Depois da humanidade ter atravessado uma pandemia com origem zoonótica nem deveria ser permitido a interação com animais selvagens.

PARTILHEM!

#emptythetanksp Portugal #animalsrights
#emptythetanksworldwide #DolphinProject
#DontBuyATicket #SayNoToTheDolphinShow
#thanksbutnotanks
#dolphinrehabilitation

Case 2

Case 2 is a facebook post which makes a generalization and false connection between the pandemic and diseases originated from contact with domestic animals.

“After humanity has gone through a pandemic with a zoonotic order, interaction with wild animals should not even be allowed. Share it. Empty the tanks Portugal, animal rights, empty thanks worldwide”.

Anitta toma coragem e decide dizer toda a verdade sobre ela ter HIV e faz desabafo: “Ter AIDS não é xingamento, tô nem aí”

será que é verdade ?

Case 3

“Anitta takes courage and decides to tell the whole truth about her having HIV and vents: “Having AIDS is not a curse, I don’t care.”

VIRALIZOU **Título sensacionalista**

Michael Jackson está vivo? Vídeo misterioso traz nova teoria da conspiração

DIVULGAÇÃO/ARQUIVO E REPRODUÇÃO/TIKTOK

Imagem de homem misterioso parecido com Michael Jackson viralizou no TikTok nesta terça (21)

Case 4

Case study 4 features an article that comments on a tik Tok video which went viral by claiming that iconic pop star Michael Jackson might still be alive. Is Michael Jackson alive? Mysterious video brings a new conspiracy theory.

Outcomes reporting

Research on counter-narratives has shown that the spread of fake news has also risen along with the popularization and widespread of social media. Therefore, a need to produce counter-narratives that can effectively debunk the rapidly spreading Fake News phenomenon has become of paramount importance. Responding to this necessity, RCP engaged in teaching students to produce counter-narratives that could debunk fake news collected in an early research phase and shared through Tik Tok. The counternarrative methodology, as well as the Gen Z script, introduced to teacher's research trainees Lais Duarte and Isabel Bieger over the course of the Gen Z mobility to the facilities of Llor, in Spain, were shared with students throughout three lessons and three workshops. Over the course of the lessons, students were introduced to the concept of and methodologies for the implementation of counter-narratives as well as the TIK TOK script tool, which allowed them to plan and conceptualize the videos that would be shared to debunk fake news. Students were taught about the importance of finding effective strategies to undermine the credibility of fake news through the application of a methodology that led to the presentation of information.

At the end of the lectures, students were able to question the lack of reliable sources, authors, and evidence, the recognition of different types of bias, and conceptualize tik tok videos that could teach the public to assess the information being shared critically in a way that felt exciting and entertaining for their peers. Teachers suggested that students debunked fake news by applying the questions learned through the lateral reading methodology to their videos which could lead the public to question possibly previously unexamined assumptions about the news they were receiving and sharing through social media. The case studies selected were reflective of students' interests. Case study number one, a report on singer Justin Bieber's alleged death, was previously selected and voted again as a contender for the project's counter-narrative phase due to the singer's popularity among students.

As a counter-narrative strategy and effects students chose to use a popular soundtrack as well as a text box that introduces one of the main flaws of the report, namely the lack of reliable sources, which appeared in a red text box to call the attention of the public to the necessity of raising this question while reading the text instead of getting caught up in the emotional turmoil that fans could possibly be immersed in by believing that the singer was, in fact, dead and had been replaced by an impostor. Students chose to posit only one of the questions of the lateral reading methodology instead of the multiple questions that could debunk the credibility of the report in an attempt not to overwhelm the public. Case study number two debunks a Facebook post that makes a generalization and false connection between the pandemic and diseases originating from contact with domestic animals. As a counter-narrative strategy, students chose to provide a counter-narrative that leads the public to re-evaluate the information given by using visual elements that call the attention of the reader to the flawed logic that wrongly associates the phenomenon of animal captivity and the source of the pandemic. In addition, students also chose to provide information regarding the origin of the animals, which relates to the origin of epidemics. Case study number 4 showcases the debunking of a rumor that became highly popular throughout Portuguese-speaking countries. The rumor spread fake news that pop star Anitta has tested positive for HIV and not only confirmed the rumor but also reportedly expressed to not care about the diagnosis as "it wasn't a curse." The counter-narrative strategy chosen to debunk this rumor was two-fold. Students used visual effects to propose the question, "can this be possibly true" in order to lead the public to question the credibility of the report and chose the soundtrack containing the lyrics "I am gonna live forever" as a way of demystifying the ignorance and prejudice that wrongly connects the diagnosis to a death sentence and contributes to the stigmatization of the population who live in with an HIV positive diagnosis. Case study number 4 is an article commenting on a Tik Tok video that went viral, suggesting that iconic pop star Michael

Jackson might still be alive. The counter-narrative methodology chosen was questioning the sensationalist content of the headline.

The effects students chose for the script included the disapproving facial expression of two teachers who were convinced to star in the video and a text box that exposed the sensationalist content of the headline.

Conclusions

Students' feedback was overall positive, especially regarding the process of coming up with the concept for the Tik Tok videos and choosing the soundtrack and the visual effects, which provided them with a chance to teach their teachers about the type of content creation that would likely attract views from their peers on Tik Tok. 90% of the students chose to focus on visual effects and didn't feel the need to use the script to plan the steps for the video but preferred to focus their efforts on searching for cues from recently viral videos that could inspire them to produce counter-narratives that would become as popular as the fake news they were attempting to debunk. 70% of the students reported feeling a sense of empowerment as an outcome of the learning experience, whereas 30% of the students felt that Tik Tok was a tool most often used by their younger peers and rarely if ever, used as a reliable source of information consumption and distribution. Teachers found the inclusion of Lateral Reading and counter-narrative strategies especially useful for teaching students critical thinking.

GenZ Lateral Reading in Zespół Szkół nr 6 in Wrocław, Poland

Introduction

Three teachers were involved in presenting the Lateral Leading to our students. The group involved 20 students aged 16-18 from different classes and different backgrounds. They decided to participate in the first phase of the project. We introduced the objectives of the project, what Lateral Reading is and we focused on disinformation and fake news in the XXI century. We paid attention to different sources where fake news may be spotted. Students chose 5 different fake news from different fields.

Case studies (please add lines if necessary)

	<p>Case 1 It refers to vaccinations and medical experiments. It says “ Mom Dad stop experimenting on me. Parents, do you want to give your children something that no one takes responsibility for? Too many unknown factors and side effects.” Students chose this because of the popularity of anti-vaccine people in the society.</p>
	<p>Case 2 The second one refers to a medical field. It says :Diabetes – two ingredients are enough to say goodbye to insulin once and for all.” It was eye-catching for our students since according to the text only drinking water with leek and lemon will help you get rid of the disease.</p>
	<p>Case 3 This one says “ Water has memory” It was really eye-catching for our students since they thought it would help them learn different subjects at school.</p>
	<p>Case 4 The first sentence was quite catchy. “A closely guarded medical secret. If we have right conditions our body will heal itself. “ Students found it quite interesting and wanted to explore on it a little bit.</p>
	<p>Case 5 The last one was the most interesting. Drinking milk makes you stronger. Students thought it would be quite interesting and they could easily check whether it was false.</p>

Outcomes reporting

The students were divided into smaller groups and they were presented with the chosen materials. At the beginning, we focused on their emotions and what comes to their mind when they look at the information. Then we went through the questions/tool and asked the students to answer the questions one by one typing their answers. Some questions were very obvious for them, for some really caught their attention, especially the ones where they searched for the sources or extra information about the author.

Students were especially interested in the part where they were checking other contents presented by the website. It blew their mind how disinformation can be spread easily and how difficult it may be to pay attention to details.

They were really involved while checking if the information is fake and how the process went. They were using different search engines trying to recognise the sources.

The tool turned out to be a great way to check the information received by the students every day. It kind of opened their eyes and made them more careful while reading the information.

Conclusions

Students were happy and really involved. They presented their positive opinions and were eager and willing to explore more. They said that from now on they will think twice and double check before they forward and piece of news or information further.

GenZ Counter-Narratives Activity in Zespół Szkół nr 6 in Wrocław, Poland

Introduction

The counter-narratives were created by group of secondary school students aged 17-18. Total of 14 students were willing to participate in the task. We clearly explained to them the objectives of the project, talked about different tools to fight disinformation and they filled in a short survey which aimed at checking how familiar they are with TikTok.

We also gave them a green light to choose the topics they were comfortable with.

Case studies (please add lines if necessary)

	<p>Case 1 Drinking coffee with lemon will make you loose weight.</p>
	<p>Case 2 Drinking milk will make you bigger and stronger.</p>
	<p>Case 3 Typical stereotypes about Polish people and the country.</p>

Outcomes reporting

We gave our students freedom to choose the right information they would like to use in their work. Teachers spent some time explaining the methodology, we showed them the material we worked on and we used TikTok. Our students were divided into three groups and they chose the following topics: stereotypes, milk and lemon used in different diets. They chose topics that are quite popular and which would be of interests. A lot of young Poles are very critical as far as their body is concerned, many teenagers use different substances to lose weight, not even thinking of consequences they may bring.

Students thought it would be a perfect topic to present. Secondly, milk has always been considered as something that makes young people stronger. It is disinformation our students wanted to present. Last but not least, nowadays students travel around the world and they meet a lot of fellow friends. They have heard a lot of stereotypes about Poles and they wanted to stop spreading false information about their country and citizens. First of all, students searched for different information using Lateral Reading, they collected all data and then they started creating TikTok. At the very beginning they informed us that they will not appear in the videos as they don't feel comfortable with it. As stated before, we did not want to force them to do anything that could de-motivate them. There were three sessions when they met trying to create the videos. It was very fruitful time for them as well as educational.

Conclusions

Students were very happy with the tasks. It was a very educational time for them. They informed us that from now on they will look different at TikTok videos and before they share anything, they will double check whether the information is not disinformation.

Annexes

Gen Z Tool

Case Study no. _____

1. Can you please express the feelings, the emotions the post inspired you at first sight?

2. Is it possible to detect the author or - generally speaking - the source of the post you have just inspected?

2a If yes, did you find information about him/her/them? What do other sources say about the author/organisation behind the content? Please describe the process of your research

2b If not, what kind of operations did you implement to spot the source by exploiting search engines?

3a. Are you able to detect the contacts of the source (webpage, social media accounts, email, address, headquarter, etc.) directly from the post ? If not, how did you use the web to trace them down ?

3b. Considering the source's webpage and social networks, what other type of contents it usually share?

4. Does the language of the post seem appropriate and correct? If not please highlight the sentences, words or graphic notes that make you feel doubtful

5. Is it possible to detect the day the post was published? If not how can you look for an evidence of the time the news/photo belongs to? Can you tell if the information/content has been revised or updated?

6. What about the topic/subject of the post: what do other sources say about the information/subject you are dealing with? Please describe the process of your research.

7a. How can you tell the visual media (photo/video/infographic) is real and not manipulated? Can you tell its origin?

7b. How can you tell the photo belongs to the context the news refers to?

Eina Gen Z

Cas d'estudi núm. _____

1. A primera vista, quins sentiments i emocions t'ha inspirat aquesta publicació?

2. És possible detectar l'autor o -en termes generals- l'origen del missatge que acabes d'examinar?

2a En cas afirmatiu, has trobat informació sobre aquest? Què diuen altres fonts sobre l'autor/organització darrere del contingut? Descriu el procés de la teva recerca.

2b Si no, quin tipus d'operacions has realitzat per localitzar la font mitjançant la recerca en els motors de cerca?

3a. Ets capaç de detectar els contactes de la font (pàgina web, comptes de xarxes socials, correu electrònic, adreça, seu, etc.) directament des de la publicació? Si no, com has navegat pel web fins a localitzar-los?

3b. Tenint en compte la pàgina web i les xarxes socials de la font, quin altre tipus de continguts sol compartir?

4. L'idioma de la publicació sembla adequat i correcte? Si no, destaca les frases, paraules o notes gràfiques que et fan dubtar.

5. És possible detectar la data de publicació? En cas contrari, com es pot buscar una prova de l'època a la qual pertany la notícia/foto? Pots dir si la informació/contingut s'ha revisat o actualitzat?

6. Què passa amb el tema/temàtica del post: què diuen altres fonts sobre la informació/tema que tracta? Descriu el procés de la teva recerca.

7a. Com pots contrastar que el material visual (foto/vídeo/infografia) és real i no manipulat? Pots descobrir-ne el seu origen?

7b. Com es constata que la foto pertany al context al qual fa referència la notícia?

Gen Z Tool

Case Study no. _____

1. Mik az első benyomásaid, érzéseid a poszt kapcsán?

2. Meg lehet állapítani, hogy ki a szerző, vagy általánosságban milyen forrásból származik az imént olvasott poszt?

2a Ha igen, találtál információkat a szerzőről? Mit mondanak más források a tartalom szerzőjéről/ a mögötte álló szervezetről? Írd le a kutatásod menetét.

2b Ha nem, milyen módon jártál el annak érdekében, hogy megtaláld a forrást keresőprogramok segítségével?

3a Meg tudod állapítani közvetlenül a posztból a forrás kapcsolatait (weboldal, közösségi média felület, email, cím, székhely, stb.)? Amennyiben nem, milyen módon használtad a webet, hogy hozzájuss ezekhez az információkhoz?

3b A forrás weboldalát és a közösségi hálót vizsgálva, általában milyen tartalmakat oszt még meg?

4. A poszt nyelvezetét helyesnek, megfelelőnek tartod? Ha nem, akkor jelöld meg azokat a mondatokat, szavakat vagy írásjeleket, amelyek szerinted kétségesek.

5. Lehet tudni, hogy melyik napon hozták nyilvánosságra a posztot? Nemleges válasz esetén, hogyan lehet megtudni, hogy egy hír/fotó milyen dátummal került megjelenésre? Meg lehet-e állapítani, hogy egy információt/tartalmat módosítottak / frissítettek?

6. A poszt témájával/ tárgykörével kapcsolatban: mit mondanak más források a posztban szereplő információkról/ témakörökről? Írd le a kutatásod menetét.

7a Honnan tudhatod, hogy a vizuális média (fotó/videó/infografika) valóság és nem manipuláltak? Meg tudod állapítani az eredetüket?

7b Hogyan tudod megállapítani, hogy a fotó megfelel a hír tartalmának?

Gen Z Tool

Case Study no. _____

Studium przypadku nr _____

1. Can you please express the feelings, the emotions the post inspired you at first sight?

Czy możesz wyrazić swoje uczucia, emocje, które wzbudził w Tobie ten post?

2. Is it possible to detect the author or - generally speaking - the source of the post you have just inspected?

Czy możliwe jest wskazanie autora lub, ogólnie rzecz biorąc, źródła sprawdzonego właśnie wpisu?

2a If yes, did you find information about him/her/them? What do other sources say about the author/organisation behind the content? Please describe the process of your research.

Jeśli tak, to czy udało ci się znaleźć informacje na jego temat? Co inne źródła mówią o autorze/organizacji stojącej za tymi treściami? Proszę opisać proces swoich badań.

2b If not, what kind of operations did you implement to spot the source by exploiting search engines?

Jeśli nie, jakie działania wdrożyłeś/łaś w celu wykrycia źródła poprzez wykorzystanie wyszukiwarek ?

3a. Are you able to detect the contacts of the source (webpage, social media accounts, email, address, headquarter, etc.) directly from the post ? If not, how did you use the web to trace them down ?

Czy jesteś w stanie wskazać inne źródła (strona internetowa, konta w mediach społecznościowych, adres e-mail, adres, siedziba itp.) bezpośrednio z postu? Jeśli nie, w jaki sposób skorzystałeś/łaś z Internetu, aby do nich dotrzeć?

3b. Considering the source's webpage and social networks, what other type of contents it usually share?

Biorąc pod uwagę stronę internetową i sieci społecznościowe, jakie inne rodzaje treści zwykle one udostępniają?

4. Does the language of the post seem appropriate and correct? If not please highlight the sentences, words or graphic notes that make you feel doubtful
Czy język, jakim napisany jest ten post, wydaje się odpowiedni i poprawny? Jeśli nie, zaznacz zdania, słowa i notatki graficzne, które budzą wątpliwości.

5. Is it possible to detect the day the post was published? If not how can you look for an evidence of the time the news/photo belongs to? Can you tell if the information/content has been revised or updated?

Czy możliwe jest wskazanie dnia, w którym post został opublikowany? Jeśli nie, to jak szukać dowodu na to, kiedy dokładnie zamieszczono wiadomość/zdjęcie? Czy można stwierdzić, czy informacja/treść została zmieniona lub zaktualizowana?

6. What about the topic/subject of the post: what do other sources say about the information/subject you are dealing with? Please describe the process of your research.

Odnosząc się do tematyki postu: co inne źródła mówią na temat informacji/przedmiotu, którym się zajmujesz? Proszę opisać proces swoich badań.

7a. How can you tell the visual media (photo/video/infographic) is real and not manipulated? Can you tell its origin?

Jak rozpoznać, że wizualne środki przekazu (zdjęcia/wideo/infografika) są prawdziwe a nie zmanipulowane? Czy potrafisz określić ich pochodzenie?

7b. How can you tell the photo belongs to the context the news refers to?

Jak rozpoznać, że zdjęcie jest odpowiednio dobrane do kontekstu, do którego odnosi się wiadomość?

Gen Z Tool

Case Study no. _____

1. Can you please express the feelings, the emotions the post inspired you at first sight?

1. (translation) Explique os sentimentos e as emoções que o post despertou-te no primeiro momento?

2. Is it possible to detect the author or - generally speaking - the source of the post you have just inspected?

2. (translation) É possível detetar o autor e/ou a fonte do post que encontrou?

2a If yes, did you find information about him/her/them? What do other sources say about the author/organisation behind the content? Please describe the process of your research

2a. (translation) Se sim, encontrou alguma informação sobre? O que outras fontes dizem sobre o autor e/ou organização por trás do conteúdo? Por favor, descreva o seu processo de pesquisa

2b If not, what kind of operations did you implement to spot the source by exploiting search engines?

Se não, que tipo de método implementou para identificar a fonte ao explorar a busca?

2b (translation) Se não, que tipo de método implementou para identificar a fonte ao explorar a busca?

3a. Are you able to detect the contacts of the source (webpage, social media accounts, email, address, headquarter, etc.) directly from the post? If not, how did you use the web to trace them down?

3a. (translation) É capaz de detetar os contatos de pesquisa (página web, redes sociais, email, endereços, sede administrativa, etc.) diretamente do post? Se não, como utilizou a internet para detetar?

3b. Considering the source's webpage and social networks, what other type of contents it usually share?

3b. (translation) Considerando a página web da fonte e as redes sociais, que outro tipo de conteúdos partilha habitualmente?

4. Does the language of the post seem appropriate and correct? If not please highlight the sentences, words or graphic notes that make you feel doubtful

4. (translation) A linguagem da publicação parece apropriada e correta? Se não, por favor destaque as frases, palavras ou notas gráficas que o fazem sentir duvidoso.

5. Is it possible to detect the day the post was published? If not how can you look for an evidence of the time the news/photo belongs to? Can you tell if the information/content has been revised or updated?

5. (translation) É possível detetar o dia em que o post foi publicado? Se não, como se pode procurar uma prova da data, hora ou dia a que a notícia/foto pertence? Pode dizer se a informação/conteúdo foi revisto ou atualizado?

6. What about the topic/subject of the post: what do other sources say about the information/subject you are dealing with? Please describe the process of your research.

6.(translation) E quanto ao tópico/assunto do post: o que dizem outras fontes sobre a informação/assunto com que está a lidar? Por favor, descreva o processo da sua investigação.

7a. How can you tell the visual media (photo/video/infographic) is real and not manipulated? Can you tell its origin?

7a. (translation) Como se pode dizer que os meios visuais (foto/vídeo/infográfico) são reais e não manipulados? Pode dizer a sua origem?

7b. How can you tell the photo belongs to the context the news refers to?

7b (translation)-Como se pode dizer que a fotografia pertence ao contexto a que a notícia se refere?

GEN Z

verificat

GenZ

**Remote Learning System to boost Information Literacy
and Digital Content Creation at School**

2020-1-ES01-KA226-SCH-096241

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union